

د اسلام دريم خليفه،

جليل القدر صحابي،

عثمان ابن عفان رضي الله عنه

مبارک سيرت

د خپرولو شميره: (۳)

Ketabton.com

ليکوال: حبل الله (المتين)

کال: ۱۳۹۸ لمريز

کتاب پڙندنه:

نوم: ————— د عثمان ابن عفان (رضي الله عنه) سيرت.

ليکوال اور اټولوونکی: ————— حبل الله (المتين).

ژباړن: ————— خپله ليکوال.

ټايپ: ————— حبل الله (المتين)

ډيزاين او PDF: ————— N. RASOOLI

کال: ————— ۱۳۹۸ هجري لمريز

د خپرولو شمېره: ————— (۳)

فهرست

صفحه	عنوان:
(۱)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت اوله برخه:
(۱)	د نسب شجره يې:
(۲)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت دويمه برخه:
(۲)	عثمان (رضي الله عنه) ته دين النورين ولي وايي:
(۴)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت دريمه برخه:
(۴)	د عثمان (رضي الله عنه) حبشې ته دويم ځل هجرت:
(۷)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت څلورمه برخه:
(۷)	د رقيه (رضي الله عنها سره نکاح:
(۹)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت پنځمه برخه:
(۱۱)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت شپږمه برخه:
(۱۱)	د عثمان (رضي الله عنه) د ميرمنې رقيه بي بي وفات:
(۱۲)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت اوومه برخه:
(۱۲)	د تبوک غزا ته د مجاهدينو تيارول:
(۱۵)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت اتمه برخه:
(۱۹)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت نهمه برخه:
(۱۹)	د ابوبکر صديق (رضي الله عنه) خلافت، باران نه کيدل او د عثمان (رض) صدقات:
(۲۱)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت لسمه برخه:
(۲۱)	د عثمان (رضي الله عنه) کوهی:
(۲۳)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت يو لسمه برخه:
(۲۳)	د عثمان (رضي الله عنه) فضایل:
(۲۵)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت دو لسمه برخه:
(۲۵)	د حديبي صلحه:
(۲۷)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت ديارلسمه برخه:
(۲۷)	د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خوب ليدل:
(۲۸)	د صلحې د شرايطو متن ليک:
(۲۸)	معاهدې شرطونه:
(۲۹)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت څوارلسمه برخه:
(۲۹)	مکه مکرمه کې د عثمان (رضي الله عنه) ملاقاتونه:
(۳۲)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت پنځلسمه برخه:
(۳۲)	د عثمان (رضي الله عنه) سخاوت:
(۳۳)	د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت شپاړسمه برخه:

○○○ د عثمان ابن عفان رضي الله مبارك سيرت ○○○

- (٣٣) په عثمان (رضي الله عنه) باندې د جنت زيری:
- (٣٤) د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت او ولسمه برخه:
- (٣٦) د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت اتلسمه برخه:
- (٣٦) په اخيستو او خرڅولو کې اسانتياوې:
- (٣٧) د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت نور لسمه برخه:
- (٣٧) د دين فکر او کرامات:
- (٣٩) د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت شلمه برخه:
- (٣٩) د عثمان (رضي الله عنه) د شهادت اسباب او د جنت زيری:
- (٤١) د عثمان (رضي الله عنه) د شهادت يو ويستمه برخه:
- (٤١) عبد الله ابن سبا څوک وو؟
- (٤٣) د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت دوو ويستمه برخه:
- (٤٣) د عثمان (رضي الله عنه) خوارجو باغيانو او دوکه شويو مسلمانانو ته خبرداري:
- (٤٥) د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت درويستمه برخه:
- (٤٥) د محاصرې جاري والی او د صحابه کرامو رضي الله عنهم رايې:
- (٤٦) د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت څلورويستمه برخه:
- (٤٦) عثمان (رضي الله عنه) ولې له خلافته استعفا نه ورکوله؟
- (٤٦) د عثمان (رضي الله عنه) شهادت:
- (٤٧) د عثمان (رضي الله عنه) د شهادت پنځويستمه برخه:
- (٤٧) د عثمان (رضي الله عنه) د خلافت دوران کې د مختلفو ملکونو فتحه کيدل:

د عثمان رضي الله عنه (۱) د سیرت برخه**نوم: عثمان.**

القاب: ابو عبدالله، ذالنورين او كثير الحيا.

عثمان غني رضي الله عنه د پلار نوم عفان ابي القاص الاموي القريشي.

د مور نوم يې: اروى بنت كرز.

د زيريدلو ځاى مختلف بنودل شوي، مکه يا طائف.

د زيريدلو نيټه يې ۵۷۲ ميلادي د عام الفيل نه شپږ کاله وروسته يعنې چې ابرهه په مکه مکره د

حملې اراده کړې وه شپږ کاله وروسته.

ورونه يې له مور لخوا:

وليد بن عقبه، خالد بن عقبه، عمر بن عقبه، يوازي د مور نه خور آم کلثوم بنت عقبه، خپله خور آمنه بنت عفان.

د عثمان رضي الله عنه بيبيانې:

آم عمر بنت جندب، فاطمه بنت الوليد، رقيه بنت النبي صلى الله عليه وسلم آم، کلثوم بنت النبي صلى الله عليه وسلم، فاخته بنت غزوان، آم بنين بنت عيينه، رمله بنت شيبه او نائله بنت الراشه.

د عثمان رضي الله عنه اولادونه:

عمرو (رضي الله عنه)، خالد (رضي الله عنه)، ابان (رضي الله عنه)، عمر (رضي الله عنه)، مريم،

وليد (رضي الله عنه)، سعيد (رضي الله عنه)، آم سعيد (رضي الله عنها)، عبد الله (رضي الله عنه)،

عبد الله الصغير (رضي الله عنه)، عبد المالك (رضي الله عنه)، عائشه (رضي الله عنها)، آم ابان

(رضي الله عنها)، آم عمر (رضي الله عنها)، آم خالد (رضي الله عنها)، آم ريان، آم ابان الصغير (رضي

الله عنها) او اروى (رضي الله عنه).

❖ عثمان رضي الله عنه له ماشوموالي ډير مهربانه او سخي انسان وو، تجارت سره يې ډيره مينه وه، هميشه به مختلفو ملکونو ته د تجارت لپاره تللو، دومره حياناک وو، چې کافرانو به د بيت الله شريف طواف په لغړه کولو، خو عثمان رضي الله عنه به سترگې ټنکته نيولي وې چاته به يې نه کتل او نه به يې خپل عورت ټنکاره کولو تر دې چې خپل لباس به يې هم د چا په وړاندې نه بدلولو.

❖ شرابو نه يې کرکه کوله، د خپل عقل په برکت يې خپل قوم کې اوچت مقام حاصل کړی وو، سخاوت يې د جهالت دور کې هم مشهور وو، هر مسکين، فقير، يتيم او کونډې سره به يې ممکن کومک کولو.

❖ د عمر (۳۴) کال يې وو چې د شام سفر باندې لاړ وو، عثمان رضي الله عنه خپله فرمايې، چې موږ د شام نه بيرته راروان شو، چې د الزرقا مقام ته راوړسيدو نو قافله مو واپوله چې ارام وکړو، موږ لا اوده شوي نه وو، خو نيم خوبه حالت کې وو چې غيبي اواز مو واوريدو، چې پورته شئ تاسې لا تر

¹ - رواه مسلم شريف، والترمذي و ابن ماجه في باب حكاية الصحابة (رض)

اوسه غفلت کې یې او مکه کې نبي علیه سلام مبعوث شوی، عثمان رضي الله عنه، فرمایې ټولو اواز واوریدو خو اواز کوونکی معلوم نه شو.

• نوموړې بیرته قافله بار کړه او راروان شو، چې کله مکې ته داخل شونو تر ټولو اول ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) مخې ته راغې، ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) راته وویل چې عثمانه زه تاسې پسې ګرځېدم چېرته ورک وي؟

نوما ورته وویل: زه خود شام په سفر تللی وم، تجارتي قافله مې اوس راوړسیده، ولې خیر شه؟ زما سره دې کوم کار وو؟ نو ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) راته وویل ولې ته نه یې خبر چې څه پېښ شوي؟ عثمان رضي الله عنه فرمایې ما ورته وویل خلکو لاره کې خبر کړم، نو ابوبکر صدیق رضي الله عنه راته وویل نو بیا ستا څه رایه ده ته خو عقلمند انسان یې تا ته دې کار کې سستي نده پکار.

که ستا د محمد (صلی الله علیه وسلم) په باره کې کوم بل نظريې ما خبر کړه، عثمان (رضي الله عنه) وایې ما ورته وویل: زه نه پوهېږم خو تر محمد (صلی الله علیه وسلم) غوره او صادق انسان خو موږ کې بل نشته.

نودې وخت کې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په همدې لاره تیرېدلو، چې موږ یې ولیدلو تشریف یې راوړو او ویې ویل: عثمانه د خیر په کار کې سستي مه کوه او زه یوازې عربو ته نه بلکې ټولې نړۍ ته پیغمبر راستول شوی یم.

• عثمان (رضي الله عنه) فرمایې: نور صبر را څخه ونه شو او (لا اله الا الله محمد رسول الله) کلمه مې وویل.

عثمان (رضي الله عنه) وایې: بیا مې دواړه د شام د الزرقا مقام اواز په باره کې وویل، چې موږ داسې لوړ اواز واوریدو، چې ټول یې رابیدار کړو خو اواز کوونکی مو ونه لیدو، چې په دې خبره باندې رسول الله صلی الله علیه وسلم او ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) دواړه بیخي زیات خوشحاله شول.

• عثمان رضي الله عنه فرمایې، چې کله زه کور ته لاړم، نو تره یا کاکا مې ابي الحکم خبر شو، چې تا اسلام قبول کړی؛ هغه غاړه کې رسی یا پری راته واچولو او ټول بدن یې راته کلک وتړلو، بیا یې راته وویل: تر څو چې دې دغه دیتیم دین نوي پرېخوډې نه دې پرېږدم، عثمان (رضي الله عنه) فرمایې: چې ما ورته وویل: قسم په هغه ذات چې ماته یې هدایت نصیب کړی، چې غوښې مې ټوټه، ټوټه پرې کړې که مې ددې دین نه راوګرزوي.

• نو عثمان (رضي الله عنه) فرمایې: چې کله مې تره ابو الحکم پوی شو چې اراده مې کلکه ده نو بیرته یې خوشې کړم، نو سمدستي دار ارقم ته راغلم چې دې وخت کې فقط ابوبکر صدیق (رضي الله عنه)، علي (رضي الله عنه)، زید بن حارث (رضي الله عنه) او خدیجه رضي الله عنها مسلمانان شوي وو، چې نارینه وو کې څلورم زه وم.

د عثمان ذين النورين (رضي الله عنه) د سيرت (۲) برخه:

«د انس ابن مالک (رضي الله عنه) څخه روايت دی، چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي، چې زه به د هغه چا نه څنگه حیا نه کوم چې ملایکي ترینه حیا کوي؟

عثمان رضي الله ته ذی النورین ولي وايي؟

دا ځکه، عثمان رضي الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم دوه لورګانې په نکاح کې اخیستې وې، اول یې رقیه (رضي الله عنه) بیا چې کله هغه وفات شوه نو ام کلثوم (رضي الله عنه) یې ورته په نکاح کړه، تفصیل به یې په خپل وخت ذکر شي.

کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته معلومه شوه، چې د عثمان (رضي الله عنه) تره ابو الحکم هغه تړلی وه او همدغه وخت نه بعد کافرانو یاسر (رضي الله عنه) او آم یاسر (رضي الله عنه) مور او زوی شهیدان کړل نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خپل صحابه راغونډ کړل او ورته یې وفرمایل که تاسو هجرت کولای شئ؟ نو تاسې حبشې ته هجرت وکړئ زما خو تره ابوطالب شته هغه زما دفاع کوي خو تاسو ته خطر دی.

تاسو خو یاسر (رضي الله عنه) او دهغه مور ولیدل، چې کافرانو شهیدان کړل، نو تاسې حبشې ته لاړ شئ هلته یو عادل بادشاه دی، چې اصمحه نومېږي هلته څوک په چا ظلم نه شي کولای، تاسو هلته اوسئ ترڅو چې دغه دین مطبوظ شي او ملګري موزیات شي بیا به راشئ، نو (۱۵) یا (۱۶) تنان هجرت کولو ته تیار شول، چې د دوی په سر کې عثمان (رضي الله عنه) وو، او دغه په اسلام کې اولنی هجرت وو چې دغه کسانو ته په برخه شو.

(۱) عثمان ابن عفان (رضي الله عنه)

(۲) رقیه (رضي الله عنها) بنت محمد (صلی الله علیه وسلم) د عثمان (رضي الله عنه) بی بی.

(۳) ابو حذیفه ابن عقبه (رضي الله عنه).

(۴) سهله بنت سهل (رضي الله عنها) د ابو حذیفه بی بی.

(۵) بیر ابن عوام (رضي الله عنه).

(۶) مصعب ابن عمیر (رضي الله عنه).

(۷) عبد الرحمن ابن عوف (رضي الله عنه).

(۸) ابو سلمه بن عبدالاسد (رضي الله عنه).

(۹) ام سلمه (رضي الله عنها) بنت ابی امیه د ابی سلمه بی بی.

(۱۰) عثمان ابن مظعون (رضي الله عنه).

(۱۱) عامر ابن ربیع (رضي الله عنه).

(۱۲) لیلا بنت ابی خصمه (رضي الله عنها) د عامر ابن ربیع بی بی.

(۱۳) ابو سبره بن ادهم (رضي الله عنه).

(۱۴) حاطب بن عمرو (رضي الله عنه).

(۱۵) سهیل (رضي الله عنه).

(۱۶) عبدالله ابن مسعود (رضي الله عنه).

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د دغې مهاجرینو مشر عثمان ابن مظعون رضي الله عنه وټاکلو، دوی چې کله له کورنو څخه ووتل او نیل دریاب ته ورسیدل د مکې مشرکین خبر شول نو سمدستي یې تکره په آسونو سواره کسان ورپسې واستول؛ خو هغوی چې څنگه هلته رسیدلي وو دوه کشتی.

هلته موجود وې هغه کشتی. عثمان (رضي الله عنه) په کرایه واخیستې هره یوه یې په یو دینار او دغه (۱۵) تنان مهاجرین پکې سپاره شول، کله چې کشتی د نیل دریا ب منځ ته ورسیده د مشرکینو کسان د نیل دریا ب غاړې ته ورسیدل؛ خو هغوی ته نورې کشتی په لاس ورنغلې چې په کې سواره شي نو بیرته ستانه شول.

او دغه مهاجرین الله (ج) سلامت حبشې ته ورسول، هلته یې د اصمحه بادشاه سره ارام او سیدل پیل کړل؛ خو په همدې وخت کې یو بل ظالم بادشاه په حبشه حمله وکړه غوښتل یې دغه بادشاه مړ کړي، نو دوی د دریا ب پورې غاړه د حبشې د بادشاه د فوځ سره سخت مقاومت وکړ.

ام سلمه (رضی الله عنها) فرمایې: په دې وخت کې په موږ سخته پريشاني راغله چې الله ج دې نکړي که دغه عادل بادشاه مړ شي نو موږ به څه حال کېږي او په بې صبرۍ سره مو انتظار کولو اخر کې مو فیصله وکړه، چې موږ یو تن باید هلته ورشي که جنگ دوامداره شو کومک به ورسره وکړي او که د حبشې بادشاه کامیاب شو نو موږ به زر خبر راوړسو، نو؛ موږ ټولو به دعاگانې کولې چې الله ج دغه عادل بادشاه کامیاب کړي نو زییر ابن عوام (رضی الله عنه) لامبو یاده وه او تکره هم وو، هغه ته موږ یې د پسه پوستکي ډک کړي او له سینده پرې پور یو تلو، دې وخت کې د اصمحه بادشاه لښکر کامیاب شو او هغه بل ظالم یې ووژلو او فوځ یې وتښتېدو، نو زییر ابن عوام (رضي الله عنه) بیرته په بیرته دې خوا ته راپورې وتلو او موږ ته یې خپل څادر باندې اشارې شروع کړې چې موږ پوی شو چې بادشاه اصمحه کامیاب شوی نو دومره خوشحاله شو چې حد یې نشته، د همدې کال شوال میاشت کې او ازه خپره شوه چې د مکې مشرکینو اسلام قبول کړی، ام سلمه (رضي الله عنه) فرمایې موږ بیرته راستانه شوو، چې خپلو خلکو پسې ډیر خپه وو خو کله چې مکې مکرمې ته رانژدې شونو معلومه شوه چې هغه او ازه درواغ وه، بعضي مهاجر بیرته حبشې ته لاړل او بعضي مکې مکرمې ته داخل شول.

د عثمان (رضي الله عنه) د سیرت (۳) برخه:

دوهم وار د حبشې هجرت^۲

په روایتونو کې ذکر شوي کله چې د حبشې نه اولني مهاجرین بیرته راوگرزېدل او مکې مکرمې ته نژدې شول نو معلومه شوه چې د مکې د مشرکینو د اسلام راوړلو خبره درواغ وه بعضي بیرته لاړل او بعضي پټ د چا خوا ته لاړل او امن یې وغوښتو؛ خو د مشرکینو ظلمونه هماغسې جاري وو.

ام سلمه (رضی الله عنها) فرمایې، چې ما رسول الله صلی الله علیه وسلم ته د حبشې د امن او عدل ذکر وکړو او ورته ومې ویل چې هلته موږ ته د خپل عبادت مکمله ازادي وه، هغوی په موږ هېڅ پابندي نه وه لگولې، نور رسول الله صلی الله علیه وسلم بیا صحابه کرامو ته د هجرت امر وکړ، نو دا ځل (۸۳) نارینه او (۱۸ یا ۱۹) ښځې هجرت ته تیار شول؛ خو دومره لوی تعداد مهاجرینو پټ تلل هم له ستونزو خالي نه وو ځکه اول ځل هجرت باندې مشرکین رابیدار شوي وو، بله دا چې په دې دویم

^۲ - البدياه والنهایه او مسلم شریف.

ځل هجرت کې هم عثمان (رضي الله عنه) او د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) لور او د عثمان (رضي الله عنه) بي بي هم وه او رسول الله صلى الله عليه وسلم سره ډېر زيات فکروو، چې دوی څنگه هلته پخیر سره سلامت ورسېږي نو د تیر هجرت پشان يې ورته د شپې پروگرام برابر کړو او دغه مهاجرین ووتل کله چې سحر شو مکه مکرمه کې او ازه شوه، چې زيات تعداد مسلمانانو بيا هجرت کړی نو ټول مشرکين سره راټول شول چې څنگه چل وکړي ځکه اولني ځل باندې چې يې ځوانان ورپسې لېږل وو هغوی ترې له دريا به پور يوتي وو نو دا ځل به هم دا کار ناکام وي اخري يې فيصله وکړه چې موږ بايد نجاشي ته تحفې ور ولېږو او د هغوی شیطاني ورته وکړو او عيونه يې ورته بيان کړو، چې موږ ته يې په لاس را کړي او بيا موږ ورسره هغه څه وکړو چې زموږ زړه يې غواړي، نو؛ تحفې يې راغونډې کړې او عمرو ابن العاص (رضي الله عنه) چې لا تر اوسه مسلمان شوی نه وه، او عبد الله بن ربيعه ته يې ورکړې او حبشې ته يې ولېږل، مهاجرين هم په خيريت هلته رسيدلي وو.

عمرو ابن العاص چې هونسيار او زيریک وه د شپې يې د نجاشي درباريانو سره ملاقاتونه وکړل تحفې يې ورکړې او هغوی يې راضي کړل چې تاسو به سبا ته زموږ د خبرو تصديق کوئ او نجاشي بادشاه به دې ته راضي کوئ، چې دغه مهاجر موږ ته واپس را کړي، سبا ته چې کله عمرو ابن العاص او عبد الله ابن ربيعه دربار ته د تللو اجازت واخيستو نو اول يې سجدې ولېږلې بيا نجاشي بادشاه ته مخامخ ودریدل او خپلې د مکر او فريب نه ډکې خبرې يې پيل کړې او ويې ويل:

«بادشاه عالي جناب دغه تاته راغلي خلک ټول بدکاره، بد اخلاقه، کم عقله او د خپلو مشرانو نافرمانه خلک دي دوی به دلته هم فساد خپور کړي.

«زياته يې کړه دغه خلکو خپل د پلار نيکه دين پرېنې نوی دين يې پيدا کړی، دوی نه ستا په دين دي او نه زموږ په دين نو ځکه ته د دوی له شره ځان خلاص کړه او موږ ته يې وسپاره.

او د دوی دغه خبرې درباريانو هم په مد وشد ورسره تکرارولی، چې هو بادشاه صاحب د دوی نه موږ ته خطر ده او درباريانو هغه تحفې چې د بادشاه لپاره وې هم پيش کړې، خو نجاشي بادشاه يو عادل انسان وو امري يې وکړو چې د دې مهاجرو له ډلې يو مشري راولئ چې د هغوی خبرې هم واورم؛ نو کله چې مهاجرو ته خبر ورسيد، چې د مکې مشرکينو ورپسې خلک رالېږلي او بادشاه ته يې شکايت کړی نو په خپلو کې يې مشوره وکړه چې بايد جعفر ابن ابي طالب (رضي الله عنه) چې د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د تره زوی دی او ښه فصيح څه ژبه لري ورو لېږي تر څو د مهاجرينو نه دفاع وکړي.

نو کله چې جعفر (رضي الله عنه) د نجاشي دربار ته داخل شو نو،

«د اسلام تحفه يعنې سلام علی عبد الله الصالح يی وويل او بادشاه ته مخامخ شو، نو دغه اول فرصت وو چې عمرو ابن العاص ته په لاس ورغې بادشاه ته يې وويل گوره ما درته نه وو ويلي، چې بې ادبه دي؟

«ده تا ته سجده ونکړه چې دا ستا لپاره بې عزتي ده.

«بادشاه له جعفر (رضي الله عنه) پوښتنه وکړه سجده دې ولې ونه لگوله؟

«جعفر (رضي الله عنه) ورته وويل موږ ته اسلام غير د الله جل جلاله نه د سجدې اجازت نه را کوي.

« بیا نجاشي ورته وویل، چې تاسې ولې د پلار نیکه دین پرېښود؟

« جعفر (رضي الله عنه) ورته وویل، موږ به خپلې لورگانې ژوندۍ ښخولې، یو بل به مو په ناحقه وژل، زنا به مو کوله، دشمنیانې به سلگونه کلونه روانې وې، مالدار به غریب وژل، خو چا به ترینه پوښتنه نه کوله موږ به په خپل لاس بتان جوړ کړل بیا به مو ورته سجدې کولې، دبیت الله نه به مو په لغړه طوافونه کول، د حیا په نوم موږ هېڅ نه پیژندل، رشوت، سود، جواړي زموږ عادت وو.

بیا الله (ج) موږ ته نبی صلی الله علیه وسلم راولېږلو، چې د بهترین خاندان نه دی، موږ یې د پورته ذکر شوو بدو عملونو راوگرزولو، د یو الله (ج) عبادت مو شروع کړو هغه موږ ته د صله رحمې، نیکو اخلاقو، ظلم نه کولو، سود، رشوت او جواړي نکولو امر کوي، دښمني نه کولو ترغیب راکوي نو نجاشي ورته وویل:

« ایا تاسو سره د هغه کتاب نه څه شته چې ماته یې واوروئ؟

« جعفر (رضي الله عنه) ورته وویل هو دادی.

« نو بیا جعفر (رضي الله عنه) د سورت مریم اولنې مبارک ایتونه په اطمینان او ښکلي اواز تلاوت کړل، چې د نجاشي زړه ورته نرم شو، تاثیر یې ورباندې وکړ او په ژړا شو تردې چې پرېره یې لمده شوه کله چې درباریانو د نجاشي بادشاه ژړا ولیده هغوی هم د مکر ژړاگانې شروع کړې تر هغې چې مخې ته یې کوم شیان ایښي وه هغه لمده شول.

« بیا نجاشي عمرو ابن العاص (رضي الله عنه) او عبدالله بن ربیعته ته وویل تاسو تلای شئ، قسم دی چې هېڅ کله به هم درته دغه خلک تسلیم نکړم او د هغوی هغه تحفې یې بیرته واپس کړې. عمرو ابن العاص او عبدالله بن ربیعته بیرته راروان شول، چې لږ مزل یې وکړو عمرو ابن العاص وویل قسم دی زه یو ځل بیا صبا ورځم او دا وار د چل فریب او درواغو کار اخلم.

عبدالله ابن ربیعته ورته وویل: ظالمه موږ خپل کوښښ وکړ او ته خو پوهیږې چې دغه مهاجرو کې زما او ستا دواړو خپلوان شته نور ترې تیر شه رازه چې لا شو خو عمرو ابن العاص و نه منله بیرته راستانه شول.

صبا ته بیا دربار ته حاضر شول او ویې ویل: بادشاه صاحب دا خلک ستاسو دین پسې هم بد وایې ته ترې پوښتنه وکړه بادشاه بیا جواب ورولیکلو چې یو تن راشي او خپله صفایې وړاندې کړي.

دغه خبر مسلمانان زیات تشویش کې کړل کله چې دغه بادشاه او رعیت یې عیسایان وه نو بیا یې جعفر (رضي الله عنه) ورولیکلو:

جعفر (رضي الله عنه) ته ټولو وویل: دروغ ویل فایده نلري رښتیا خبره ورته کوه چې هر څه کېږي نصیب به مو وي، جعفر (رضي الله عنه) بادشاه ته حاضر شو بادشاه ترې پوښتنه وکړه، چې تاسو د عیسی علیه السلام په باره کې څه عقیده لرئ؟

« جعفر (رضي الله عنه) ورته وویل، چې عیسی (ع) د الله (ج) بنده او رسول دی، د مریم بی بی زوی او پوکۍ نه پیدا شوی دی، د الله (ج) په حکم یې مړي ژوندي کول او د الله (ج) په حکم یې مریضان روغول.

◀ نجاشي چې کله دا خبرې واوريدلې يو ډکې يې راوچت کړ او ويې ويل قسم په الله (ج) عيسى (ع) د دې ډکې په اندازه نه زيات او نه کم دی همدغه خبره بيخي صحيح ده.

◀ بيا نجاشي عمرو بن العاص ته وويل که تاسو سفيران نه وای مابه تاسو قتل کړي وای، خو ځان وباسئ او بيا دلته رانشئ، دوی دواړه بيرته نا اميده راستانه شول، او مسلمانانو حبشه کې ارام ژوند پيل کړو.

د عثمان (رضي الله عنه) د سيرت مبارک (۴) برخه (۳)

د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) لور رقيه (رضي الله عنها) سره نکاح:

د رسول (صلى الله عليه وسلم) د بعثت نه مخکې د رسول صلى الله عليه وسلم دوه تر و نه ابولهب او ابوطالب رسول (صلى الله عليه وسلم) او بي بي خديجې (رضي الله عنها) ته راغلل، چې دواړه لورگاني رقيه او ام کلثوم د ابولهب ځامنو ته ورکړي، چې دې کار رسول الله صلى الله عليه وسلم او بي بي خديجې (رضي الله عنها) زيات خفه کړل، ځکه چې ابولهب يو بد اخلاقه، بد کردار او ظالم انسان وو، او ښځه يې ام جميل هم لده بدتره، بد زبانه، بد کردار او بد اخلاقه وه،

خو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) او بي بي خديجې (رضي الله عنها) ځکه انکار نشو کولای، چې ابو طالب ورسره وه او ابو طالب په رسول الله (صلى الله عليه وسلم) زيات مهربانه وو، همده يې پالنه کړې وه.

نو ځکه يې دواړه لورگاني د ابولهب زامنو ته ورکړې، خو بي بي خديجې (رضي الله عنها) به همېشه سوالونه کول چې الله (ج) دې دا ودونه ونکړي او کوم مشکل پکې جوړ شي، کله چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) مبعوث شو نو تر ټولو زيات مخالفت يې همدې ملعون تره او ښځې ام جميل کولو چې د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) او بي بي خديجې (رضي الله عنها) کرکه نوره هم زياته شوه.

يوه ورځ رسول صلى الله عليه وسلم بيت الله شريف کې ناست وو ابو بکر صديق (رضي الله عنه) هم ورسره وو، چې لعنتي ام جميل راغله او لاسونه يې د شگړو ډک کړي وه چې راورسيده له خولې يې زگونه روان وو او ابو بکر صديق (رضي الله عنه) ته يې وويل، چېرته دی هغه د نبوت دعويدار چې خوله يې له شگړو ډک کړم او رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته يې ږد ږد کتل او ليدلو يې نه، بيا بيرته له بيت الله شريف ووتله نو ابو بکر صديق (رضي الله عنه) له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نه پوښتنه وکړه، چې يا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ام جميل خو تا ته کتل ايا ته يې نه ليدلې؟ نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل چې الله (ج) ورته په سترگو پردې واچولي دغه واقعې د صفا د غونډې نه وروسته وه.

او د صفا واقعې داسې وه، کله چې دغه آيات مبارک نازل شو،

³ - ماخوځ من كتاب الاستعاب باب حكاية الصحابة، البدايه والنهايه، وصحيح مسلم

بسم الله الرحمن الرحيم، وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ،

ژباړه: تر ټولو لومړی خپل خپلوان وويړوه او دعوت ورکړه.

نور رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خپل ټول خپلوان راټول کړل د صفا غونډۍ سره، بیا یې ورته وویل، چې که زه تاسو ته ووايم چې یو خطرناک دښمن تاسو باندې حمله کوونکی دی تاسو به یې ومنئ چې زه رښتیا وایم؟

ټولو په یو او از ورته وویل هو ته همېشه رښتینی یې تا کله هم درواغ ندي ویلي، نور رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته وویل نو زه تاسو د الله (ج) د عذاب نه ویروم تاسو زما نبوت ومنئ او مسلمانان شئ، دې وخت کې ابولهب لعین او چت شو ویې ویل هلاک شې، نعوذ بالله تا موږ د دې لپاره راغونښتي یو، نو الله (ج) د تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ مبارک سورت نازل کړو، چې دې کې د ابولهب او د ده د ښځې بدې بیان شوې وه نو ځکه ام جمیل پورته عمل وکړو، کله چې ملعون ابولهب کور ته لاړو نو دواړو ښځې او خاوند خپلو ځامنو ته عتبه او عتبه ته وویل، که تاسو د محمد (صلی الله علیه وسلم) لورگانو ته طلاق ور نکړ ستاسې لیدل په موږ حرام دي تاسو نه گورئ چې محمد (صلی الله علیه وسلم) وایې چې زموږ په باره کې سورت نازل شوی.

هغوی کې عتبه به یې له کوم مشکل طلاق ورته ولېږلو خو عتبه په دې کفایت ونکړ او د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) کور ته راغې اول یې کنځل وکړل بیا یې طلاق ورکړ، چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته خیرا وکړه چې د الله (ج) د زمريانو نه دې یو زمري درباندي مسلط شي چې همداسې وشول او زمري ټوټه ټوټه کړو چې تفصیل به یې بیا وروسته بیان کړو.

دغه زمانه کې هم طلاق یو لوی عیب او شرم گڼل کیدو نو ځکه بي بي رقيه (رضی الله عنها) او بي بي ام کلثوم (رضی الله عنها) دواړو ځان خپلې مور بي بي خديجې (رضی الله عنها) غېږ ته واچوو او په ژړا شوې.

بي بي خديجې (رضی الله عنها) ورته وویل، دا خو زما ارمان وو، چې داسې وخت راشي چې تاسو دواړه د واده نه مخکې له دې لعینانو خلاصې شئ او ما به الله (ج) ته سوالونه کول تاسو مه خپه کېږئ، الله (ج) به تاسو ته غوره خاوندان درکړي.

نو عثمان (رضی الله عنه) چې خبر شو چې عتبه بن ابي لهب او عتبه بن ابي لهب د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) لورگانو ته طلاق ورکړي، نو له فرصت نه یې استفاده وکړه او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته یې د بي بي رقيه (رضی الله عنها) د واده پیغام ورو لېږلو چې دې سره به یې د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره رښته نوره هم مضبوطه شي او د نبی اخر زمان (صلی الله علیه وسلم) لور به یې هم په نصیب شي چې دغه پیغام باندې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) او بي بي خديجه (رضی الله عنها) زیات خوشحاله شول او دواړو بي بي رقيه (رضی الله عنها) ورته په نکاح ورکړه.

د بي بي رقيه (رضی الله عنها) یې د حبشې د هجرت په وخت یو زوی عبد الله هم پیدا شو، عثمان (رضی الله عنه) د حیا یوه نمونه وه د پرزیات حیاناک وه، سعید ابن العاص (رضی الله عنه) د عایشې صدیقې (رضی الله عنها) نه روایت کوي چې یوه ورځ رسول الله (صلی الله علیه وسلم) کور کې تشریف فرما وه، او اړخ یې لږولی وه او پښې مبارکې یې تر پښو ښکاره وې نو ابو بکر صدیق

(رضي الله عنه) راغی اجازت يې وغوښتو او راغې، خو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) هماغسې پروت وو بيا عمر (رضي الله عنه) اجازت وغوښتو او راغې خو رسول (صلى الله عليه وسلم) هماغسې پروت وو او پنډۍ مبارکې يې ښکاره وې بيا عثمان (رضي الله عنه) اجازت وغوښتو نو د راتلو مخکې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) پورته شو او خپلې پنډۍ مبارکې يې پټې کړې.

نو ماله رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نه پوښتنه وکړه چې يا رسول الله زما پلار او عمر (رضي الله عنه) راغلل ستا پنډۍ مبارکې ښکاره وې او ته پروت وې، خو چې عثمان (رضي الله عنه) راغی ته پورته شوې او پنډۍ دې هم پټې کړې، نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل زه به له هغه چا ولې حيا نه کوم چې ملايکې ترينه حيا کوي او بله دا چې عثمان (رضي الله عنه) دومره حياناک دی که زه همداسې پروت وی او پنډۍ مې ښکاره وی نو هغه چې د کوم ضرورت او کار لپاره راغلی وه هغه به ترينه پاتې وو او بيرته به لاړ وه نو ځکه زه ورته راکيناستم.

❦ يو حديث شريف کې د عبد الله ابن قيس (رضي الله عنه) نه روايت دی چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) زما سره د قجورو باغ کې ناست وه او ابو لختي کې يې پښې اچولې وې او اوبه بهيدلې چې دروازه وټکيده نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل، ابن قيسه ورشه يو داسې کس راغې چې جنتي دی دروازه ورته خلاصه کړه، عبد الله قيس (رضي الله عنه) فرمایي چې زه ورغلم دروازه مې خلاصه کړه نو ابوبکر صديق (رضي الله عنه) وو، هغه رادننه شو هغه هم پښې مبارکې اوبو کې ښکته کړې بيا چا دروازه وټکوله بيا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل ورشه دروازه خلاصه کړه يو جنتي شخص راروان دی چې ما دروازه خلاصه کړه هغه عمر (رضي الله عنه) وو، هغه هم پښې مبارکې د اوبو لښتي کې ښکته کړې، بيا دروازه وټکول شوه بيا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل ورشه يو جنتي شخص راغی دروازه ورته خلاصه کړه چې زه ورغلم نو عثمان (رضي الله عنه) وه هغه هم د اوبو لښتي کې خپلې پښې مبارکې ښکته کړې، دوی ټولو ته بار بار د جنت زيری ورکول شوی وه.^(۵)

د عثمان ذی النورین رضي الله عنه د سیرت (۵) برخه.

کله چې عثمان (رضي الله عنه) دوهم ځل بيا حبشې ته هجرت وکړ؛ نو هلته مسلمان مهاجرین لږ لږ نور هم روان وه او نجاشي هم اسلام راوړی وه؛ خو د خلکو له ويرې يې فقط مسلمانانو ته اظهار کړی وه.

بل خوا مکمه معظمه کې د مکې يو د لويو سردارانو - وليد بن مغیره او احيحة هم اسلام راوړی وه نو کله چې مهاجرین خبر شول ډېرو پکې د بيرته راستنيدو تکل وکړ، ځکه ټولونه ډير محبوب خپلوان پاتې وه، چې هغې کې عثمان (رضي الله عنه) او بي بي رقيه (رضی الله عنها) هم وه.

(۵) اخرجه صحيح مسلم فی باب عثمان ابن عفان رض صفحه 6362_6363 کتاب نظرات فی تاريخ خلفاء الراشدین استاذ حلمی ناصر مصر حیاة الصحابه رض باب عثمان رض:

ټول (33) نفرو د بیرته تللو اراده وکړه چې عثمان (رضي الله عنه) بي بي رقيه (رضی الله عنها) او خوی يې او زبیر ابن عوام د بي بي خديجې (رضی الله عنها) خوری او عبد الله ابن جحش د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د پلار لخوا نه د ترور زوی، والسكران بن عمرو (رضي الله عنه) او نور صحابه مهاجرین وه.

بي بي رقيه (رضی الله عنها) خپلې مور بي بي خديجې (رضی الله عنها) پسې ډیره خپه وه ځکه چې د هغې عمر هم زیات وو بل خوا خپل پلار رسول الله (صلی الله علیه وسلم) پسې هم خپه وه، چې چا ورته تکلیف نه وي رسولی.

خو حبشه یو افریقایي ملک وه او له مکې ډیره لرې پرته سیمه وه، څوک د مکې د خلکو له احواله څخه نه خبریدل، دلته مکه کې ام المومنین خديجې (رضی الله عنها) خپل روح الله (ج) ته سپارلی وه. او د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) تره ابوطالب هم وفات شوی وه، نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ډیر زیات پریشانه وه ځکه تر ټولو زیات په همدې دوه تنانو ډاډه وو دواړه ترې وفات شول نو د هجرت فیصله یې وکړه او اخیږي هجرت هم وکړه؛ خود رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نورې لورګانې پاتې شوې وې او ام سلمه (رضی الله عنها) هند بنت ابی امیه چې د اول هجرت نه بعد مکه کې پاتې وه هم ورسره بي بي رقيه (رضی الله عنها) حبشه کې مهاجره وه، خورقيه (رضی الله عنها) ته د مکې هېڅ احوال معلوم نه وو، نورقيه (رضی الله عنها) خپل خاوند عثمان (رضي الله عنه) ته وویل مور پلار مې ډیر یاد پري او زړه مې داسې گواهي کوي چې مکه کې کومه لویه پېښه شوې ده؛ که ستا خوښه وي بیرته به لاړ شو؟

عثمان (رضي الله عنه) هم د هجرت لمبو سوزولی وو، ورته یې د تیاری حکم وکړ، عثمان (رضي الله عنه) رقيه (رضی الله عنها) او خپل ماشوم عبد الله راوان کړل کله چې له ډیر مشقت او اوږد سفر نه بعد مکې ته راوړسیدل نو مکه کې داسې چپه چوپتیا وه لکه چې خزان وهلې وي نورقيه (رضی الله عنها) تر ټولو اول د خپل پلار رسول الله (صلی الله علیه وسلم) کور ته لاړه هلته یې ام کلثوم (رضي الله عنها)، فاطمه (رضي الله عنها) او ام سلمه (رضي الله عنها) وموندل مور یې تر سترگو نشوه.

بل خو هغوی هم د دې په ځای چې د رقيې (رض) راتلو ته یې باید د خوشحالی اظهار کړی وای نو د دې استقبال یې په اوښکو تویولو وکړ نو رقيه (رضي الله عنها) پوښتنه وکړه مور مې چیرته ده؟ هغوی ټول چوپ وه بیا یې وویل زرشئ ووايي پلار مې څه شو؟ ما ته یې زر راوئ.

نور مې زړه چوي، هلئ زرشئ ووايي کله هغوی چیرته دي، نو هغوی ترې غیږ چاپیری کړې ورته یې وویل مور، مور خپل روح الله (ج) ته سپارلی او پلار جان مکه پرېښې مدينې ته یې هجرت کړی او ابو طالب هم مړ شوی دی.

اخر کې ام سلمه (رضی الله عنها) ورته د لاسه ورکړه چې ته مه خفه کیږه موږ هم مدينې منورې ته ځو خو فقط د فرصت انتظار کوو.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به موږ پسې زید بن حارثه (رضي الله عنه) رالیري، بل خوا عثمان (رضي الله عنه) باندې هم د دې خبر په اوریدو مکه مکرمه سور تنور شوه، نورقيه (رضی الله عنها) ته یې وویل زرشه تیاری وکړه چې مدينې منورې ته لاړ شو.

رقیه (رضی الله عنها) هم د خپل پلار رسول الله (صلی الله علیه وسلم) لیدلو ته ډیره لیواله وه دواړو د خپل ځوی په شمول مدینې منورې ته هجرت وکړ او خپل حبیب (صلی الله علیه وسلم) سره یو ځای شول.

لاره ډیره اوږده وه او د مشرکینو لخوا نه ورته خطرو و خو دوی الله (ج) روغ جوړ و رسول او کوم مانع موجود نه شو.

کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د رقیې (رضی الله عنها) او عثمان (رضی الله عنه) د ورتلو نه خبر شو بیخي زیات خوشحاله شو او هغه لا پخوا زیدبن حارثه (رضی الله عنه) مکې ته د ام کلثوم (رضی الله عنها) او فاطمې (رضی الله عنها) راوستو لپاره استولی وه، چې فقط څو ورځې بعد یې هغوی هم راوستل.

عثمان (رضی الله عنها) مدینه منوره کې هم خپل تجارت شروع کړ او ډیر لږ وخت کې یې وده ورکړه چې د عثمان (رضی الله عنه) د تجارت په برکت انصار او مهاجرین ټول ترې مستفید کیدل او د عثمان (رضی الله عنه) سخاوت هلته هم مشهور شو.

او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به هم ورته د تجارت کولو او د حلال تجارت کولو اجر و نه بیانول.^{۱۰}

د عثمان (رضی الله عنه) د سیرت مبارک (۶) برخه:

د عثمان رضي الله عنه د ميرمنې بي بي رقي رضي الله عنها وفات.

کله چې عثمان (رضی الله عنه) مدینې منورې ته تشریف یوړ نو بي بي رقیه (رضی الله عنها) خپلې مور بي بي خدیجې (رضی الله عنها) پسې د زیات خفگان له امله مریضه شوه.

دې وخت کې د بدر غزوه پېښه شوه، د بدر غزوه د اسلام تر ټولو مهمه غزوه وه چې مسلمانانو په کې بری حاصل کړ او د کفارو ټول سرکښه مشران پکې مردار شول تر (۷۰) کسانو مردار او همدومره اسیران شول، خو عثمان (رضی الله عنه) چې کله دې غزوې ته تیاری و نیوه نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) چې خپله گرانه لور او دې خراب حالت ولیدو نو عثمان (رضی الله عنه) ته یې وفرمایل ته موږ سره مه زه ماته د بي بي رقیه (رضی الله عنها) حالت سم نه ښکاري، ته د دې د خدمت لپاره باید پاتې شې او عثمان (رضی الله عنه) چې مکمل تیاری یې نیولی وه بیا هم د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مشوره ومنله او پاتې شو.

کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) او نور صحابه کرام د بدر له فتحې کامیاب بیرته راستانه شول او مدینه منوره کې خلکو یو بل ته د خوشحالي زيرې ورکول نو په همدې ورځ بي بي رقیه (رضی الله عنها) هم د ځنکدن حالت ته ورسیده، رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته راغی په تندي یې ښکل کړه او هغې خپل روح الله (ج) ته وسپارلو، چې د بي بي رقیه (رضی الله عنها) مرگ ټوله مدینه منوره بیرته د خوشحالي نه ژړا ته بدله کړه.

(۱۰) - حلیۃ الاولیاء باب عثمان، کتاب الاستیعاب باب خلفاء الراشدین:

عثمان (رضی الله عنه) هم ډیر زیات خپه شو، چې هم بي بي رقيه (رضی الله عنها) وفات شوه او هم له غزوې پاتې شوی وه، د بي بي رقيه (رضی الله عنها) تر وفات لږ وخت وروسته ابوبکر صدیق (رضی الله عنه) عثمان (رضی الله عنه) ولیدو چې ډیر زیات خپه دی؛ نو پوښتنه یې ترې وکړه، چې ولې خپه یې عثمان (رضی الله عنه) ورته وویل دوه خبرو خپه کړی يم يو د بي بي رقي (رضی الله عنها) مرگ او بل د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره د رشتې شکیدلو، ما په دې افتخار کولو چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مې خسر دی، چې دا ماته د جنت ته د تللو یو زیږی وه، خو اوس هغه رسته ختمه شوه، نو ځکه شپه او ورځ ناکراره يم؛ نو دغه خبره ابوبکر صدیق (رضی الله عنه) رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته یاده کړه ځکه چې د بي بي رقي (رضی الله عنها) غوښتنه او نکاح هم د ابوبکر صدیق (رضی الله عنه) په واسطه ترسره شوی وه.

نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته د بي بي ام کلثوم د نکاح وړاندیز وکړو چې په دې خبره ابوبکر صدیق (رضی الله عنه) زیات خوشحاله شو.

کله چې ابوبکر (رضی الله عنه) دغه خبره عثمان (رضی الله عنه) ته ورسوو نو د ډیرې خوشحالی نه د عثمان (رضی الله عنه) له سترگو مبارکو او ښکې توی شوې ځکه چې د عثمان (رضی الله عنه) په خاطر کې دا خبره بیخي نه وه، چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به ورته دوهمه لور هم په نکاح کړي.

په همدې طریقه رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته کلثوم هم په نکاح کړه او عثمان (رضی الله عنه) ته بیا په یو وخت دوه خوشحالی په نصیب شوې، یوه د واده بله د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د رشتې.

چې د دې بختورو و د نو تفصیل به د بییانو په مستقل نشراتو کې راشي، چې هغې کې به د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) (۴) لورگانو او ټولو امهات المومنینو و د نو بیان راشي.*

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۷) برخه:

د تبوک یا جيش العسرة غزا ته مجاهدینو تیارول:

له یوې خوا دا آیات مبارکه نازل شو،

أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالاً وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ...

ژباړه: سپک او درانه جهاد ته لاړ شئ یعنې که اسلحه در سره وي که نه، په مال او ځان جهاد وکړئ.

بل خوا د روم کافرانو چې کله د مسلمانانو فتحې ولیدې نو وار خطا شول چې یوه ورځ به مسلمانان موږ پسې دلته هم راشي نو فیصله یې وکړه چې مسلمانانو پسې راشي او خپل ځای کې یې ختم کړي او د دې کار لپاره یې بیخي زیات لښکر تیار کړ چې تعداد یې (۴۰۰۰۰) زره کسانو ته چې په هر قسم وسله سمبال و ورسیده.

* - أخرجه الواقدي وابن عساكر عن عبدالله ابن زبير في الكنز ج ۵ ص 294

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) هم بیغمه نه وو، د هغوی خبرونه به ورته رسيدل نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به چې کله هم د کومې غزا نیت کاوه چاته به یې نه ویل؛ خودا ځل چې معرکه سخته وه او د رجب المرجب میاشت وه زیاته گرمي وه او سخته وچکالي هم وه او قجورې بالکل په پخیدو وې، او د عربو اکثره خوراک قجورې وې چې د ټول کال توبنه به یې په همدې وخت کې برابروله؛ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) دا ځل خبره پټه و نه ساتله ممبر ته و خوت او په ښکاره یې صحابه کرام جهاد ته راوبلل.

دغه غرنۍ لار چې تقریبا (۱۰۰۰) کیلومتره برابرېږي، اوس چې دغه لارې پخې شوي او پوخ سړک لري نو هم (۵۵۳) شاوخوا کیلومتره لاره جوړېږي.

عبدالرحمن بن حباب سلمی (رضي الله عنه) فرمایې چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د خطبې په محال وو، عثمان (رضي الله عنه) پورته شو او ویې ویل زما لخوا سل اوښان د جهاد د سامان سره د الله په نوم وقف شول، همداسې عبدالرحمن ابن عوف (رضي الله عنه)، عباس بن عبدالمطلب (رضي الله عنه) او عبادة ابن صامت (رضي الله عنه) هم اعلان وکړ او په همدې وخت کې د صحابه کرامو نور او ښځو کومکونه شروع کړل.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) یوه پورې د ممبر نه رانښکته شو بیا یې خلک جهاد ته ترغیب کړل عثمان (رضي الله عنه) بیا د سلو اوښانو سره د سامان او وسلې د وقف کولو وعده وکړه.

دې وخت کې عمر (رضي الله عنه) کور ته لاړ او دا ځل یې له ځانه سره وویل نن به له ابوبکر (رضي الله عنه) مخکې کېږم او خپله نیمه شتمني یې حاضره کړه، رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ترې پوښتنه وکړه چې کور کې دې څومره مال پرېښود عمر (رضي الله عنه) ورته وویل نیم مال مې پرېښي نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) دعا ورته وکړه.

دې وخت کې ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) هم راوړسیدو چې د خپلې شتمنۍ ټول هر څه یې راوړل، نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ترې پوښتنه وکړه کور کې دې څه پرېښودل؟ ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) ورته وویل هېڅ مې هم نه دې پرېښي، فقط الله او د الله (ج) رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مې پرېښي دی، چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ډیر زیات خوشحاله شو او عمر (رضي الله عنه) وویل په الله (ج) قسم چې زه له ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) نشم مخکې کیدای، ځکه چې ما نیمايي او ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) پوره شتمني راوړله.

او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) هماغسې د جهاد او کومکونو ترغیب جاري وساتلو او عثمان غني (رضي الله عنه) ورته امداد زیاتولو چې اخر کې (۹۵۰) اوښان او (۵۰) اسونه بار وعده یې وکړه او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په داسې حال کې له ممبره رانښکته شو چې د عثمان (رضي الله عنه) په باره کې یې د تعجب لاسونه خوځول بیا یې وفرمایل عثمان (رضي الله عنه) که له نن نه بعد کومه گناه هم وکړي ورته معاف به شي عثمان (رضي الله عنه) جنتي دی، عثمان (رضي الله عنه) جنتي دی همدا بې تکرارول او له ممبره رانښکته شو.

بل خوا هغه خلکو چې هېڅ نلرل د حسرت او ښکې تویولې چې کاش موږ سره څه وای چې کومک مو کړي وای تر دې چې بعضي زنانه صحابیانو (رضي الله عنهم) به لږ څه لاس کې نیولي وه هغه به یې

پیش کړل چا به فقط یو څو قجورې راوړې چا به د غاړې هارونه، گوتې، پایزیبې راوړل، هېڅوک هم داسې نه وو، چې د خپل وس او توان مطابق یې کومک نه وي کړی.

منافقيو به چې د چالاس کې لږ شى ولیدو نو یو بل سره به یې سترگه کونه وهل چې دوى ته وگوره په دې لږو شيانو کافران ماتوي، چې په همدې باره کې هم بیا مبارک اياتونه نازل شول.

عبدالرحمن ابن سمره (رضي الله عنه) فرمایي، چې عثمان (رضي الله عنه) يو ځل (۱۰۰۰) دیناره بل روایت کې (۱۰۰۰) لس زره دیناره راوړل او هغه یې د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په مبارکه غېږه کې ورواچول او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) هغه په خپلو مبارک لاسونو کې اړول راوړل او ویل یې عثمان (رضي الله عنه) هېڅ عمل هم له جنته را نه گرځوي عثمان (رضي الله عنه) جنتي دی.

عبداللہ ابن عمر (رضي الله عنه) هم د دې پشان حدیث شریف ذکر کړی، د حذیفه ابن یمان (رضي الله عنه) هم بخاري شریف، مسلم شریف، ترمذي شریف او ابن ماجه شریف همدا سې ذکر کړی، بل خوا تر (۸۰) زیات منافقین مدینه منوره او تقریباً همدومره کلو بانډو کې وه، چې هغوی په زور او شور د خلکو په منځ کې پټه شیطاني شروع کړه چې دې گرمۍ ته گوره د قجورو پخېدو ته گوره او د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) دومره لرې ځای جهاد ته د تللو گوره!

د تبوک غزوې ته جیش العسره ځکه وایي چې تر ټولو غزواتو دې کې د گرمۍ موسم هم وه تکلیفونه هم ډیره وه، ځکه پوره (۱۵) ورځې له یوې خوا اوږد مزل وه، لاره کې غرونه، دښتې، وچې او صحراگانې وې مجاهدینو سره وسله لږه وه ټول (۳۰) زره مجاهدینو سره فقط (۳) زره اوبښان او اسونه وو، هر ولس تنانو باندې یوه سورلي وه، چې وار په وار به پرې سپریدل، خو مجاهدینو د دنیا تاوانونه او دلارې تکلیفونه هر څه ومنل او په ډیره بهادری یې ځانونه تیار کړل، مدینه منوره کې فقط زنانه، سپین ږیرې او ماشومان پاتې شول، غیر له منافقینو نور ټول د جهاد مناسب کسان روان شول، سوچه مسلمانانو کې فقط درې تنه پاتې شول چې راتلونکې نشر کې به یې په تفصیل بیان کړو.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مدینه منوره کې تکره پهلوان او بهادر شخص علي (رضي الله عنه) پرېښود چې د پاتې شوو معذورانو ضرورتونه پوره کړي او که له کوم خوا دښمن راشي نویوازي هم ورته بس دی.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سفر شروع کړ، لاره کې د ثمود قوم هغه ځای هم وه چې الله (ج) ورباندې عذاب نارل کړی وه، رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مجاهدینو ته وویل له دې ځایه په تیزۍ سره تیر شئ او استغفار ووايي هسې نه چې په موږ عذاب نازل نشي صحابه کرامو استغفار شروع کړ او په تیزۍ سره له هغه ځایه ووتل.

لاره ډیره اوږده وه د خوراک او څښاک لپاره مناسب توکي نه وه، تش وچ غرونه، سپرې دښتې وې مجاهدینو به له ولږې د ونو پانې خوړلې چې له همدې امله یې خولې، شونډې او ژبې وچاویدې. بعضي صحابه کرامو اوبښان د دې لپاره ذبحه کړل، چې د اوبښانو خپته کې موجودې اوبه وڅښي او ځانونه له مرگه پرې وژغوري.

هلته د تبوک مقام کې کافرانو څیمې لږولې وې او بی شمارة آسونه، اوبنان، پسونه او زیات خوراکي شیان ورسره موجود وو، پریماننه وسله هم ورسره وه، هغوی هم انتظار کاوه چې مسلمانان ور ورسېږي او دوی پرې د تورو برید وکړي، رومیان او د روم بادشاه به شراب وڅښل بیا به یې ځانته ډمې گډولې او مست به وو، هغوی چې له وړاندې هلته رسیدلي وو او هر څه ورسره موجود وو، خو مسلمانان اگر چې داخل یې تعداد زیات وو؛ خو ستومانه، وږي او تېرې هلته ورسیدل نور رسول الله (صلی الله علیه وسلم) یوه مشهوره خطبه چې په خپل وخت به بیان شي و فرمابله او مجاهدینو ته یې د صبر، حوصلې، استقامت او په الله (ج) د توکل کولو ترغیب ورکړو.

خو مقابل لوري ته د شرابو او کبابو په نشه مست د بنمن چې مجاهدین ولیدل زړونه یې وغورځیدل ویر وړباندې ګډه شوه او ټولې ډلې یې په تنبېدا شولې.

دلته رسول الله (صلی الله علیه وسلم) صحابه کرامو ته د شپې د آرام کولو او سبا لپاره د جنگ تیاري کولو امر ورکړ، خو کافرانو د شپې د تیاري نه ګټه واخیسته و تنبېدل، سامانونه او خوراکي مواد ترې پاتې شول، کله چې سبا شو نو معلومه شوه چې کافرانو تشې څیمې پرېښې دي او تنبیدلي نو د دې ځای هغه قبایلو چې کافرانو سره یې د ملاتړ وعده کړې وه، او ورته معلومه شوه چې هغوی تېښته کړي رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته راغلل څوک مسلمانان شول او چا جزیه ومنله په دې طریق الله (ج) دغه جهاد بې له وینې تویولو کامیاب کړي.

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) پوره شل (20) ورځې هلته پاتې شو چې ځایی خلکو ته معلومه شي چې مسلمانان ویریدونکي خلک نه دي او دغه شل ورځو کې ډیرو قومونو او قبایلو معاهدې وکړې او په جزیه ورکولو راضي شول.

کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) لږ په آرام شو نو پوښتنه یې وکړه، چې کعب ابن مالک نه ښکاري هغه چیرته دی؟ یو صحابي ورته وویل هغه دې کال کې ډیر مالداره شوی او د دنیا محبت یې زړه ته ننوتلی هغه اوس پخوانی تکره مجاهد نه دی.

نو معاذ هغه صحابي ته وویل، تا دروغ وویل زه چې څومره هغه پیژنم هغه د خیر سړی دی او د هغه ایمان کې هېڅ شک نشته، نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) هېڅ ونه ویل چوپ پاتې شو.

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۸) برخه:

عثمان (رضي الله عنه) فرمایي: چې موږ به دوه قجورې په یو نفر خوړلې او بعضو صحابه کرامو به د قجورو زړې خوله کې نیولې وو تر هغې چې خوله کې یې لارې پیدا شي، د کعب ابن مالک (رضي الله عنه) نه خپله روایت دی زما سره په یوه غزا کې هم دوه اوبنان نه وو جمع شوي؛ خو د تبوک غزا کې ما سره موجود وو، وسله او خوراکي شیان هم را سره وو، کله چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) جهاد ته د تللو امر وکړو ما ویل ماسره خو هر څه شته بس ځان هر وخت تیارولی شم تر هغې چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) او نور مجاهدین روان شول بیا مې هم وویل زما سورلی تېزه او

•• - صحیح مسلم شریف

تکړه ده که دوه ورځې بعد هم روان شم ورپسې رسیدی شم په همدې کې ورځې تیرې شوې خو زه لا روان شوی نه وم چې هغوی پسې د رسیدو موقع مې له لاسه ورکړه، کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي چې زه زیات ځپه شوم چې ما ښه کار ونکړ او تر هغې چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) بیرته راوگرځیدو، د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) عادت مبارک وو چې له سفره به بیرته راوگرځیدو نو اول به مسجد شریف ته لاړو هلته به یې دوه رکعاته تحية المسجد لمونځ ادا کړ، خلکو به ورسره ملاقاتونه وکړل بیا به کور ته لاړو، نو چې کله مسجد نبوي (صلی الله علیه وسلم) ته راغی نو د منافقینو ګڼه ګوڼه زیاته ورباندې زیاته شوه هریوه به خپل عذرونه مخې ته کول، قسمونه به کول او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به یې ظاهراً عذرونه قبلول او باطن به یې الله (ج) ته پرېښود.

نو ماته هم قسم قسم فکرونه زړه کې راغلل، چې څه ورته ووايم ځکه چې زه بې له عذره پاتې او زه په ټولو غزاګانو کې شریک شوی وم، غیر د بدر نه؛ بدر نژدې هم وه او دومره تکلیف هم نه وه پکې او بیا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) څه راته ونه ویل، خو په دې غزا کې زه هم مالدار وم، هم سفر لرې او تکلیفي وو، خو اخر مې فیصله وکړه چې بې له رښتیا ویلو په بل شي کې نجات نشته رښتیا به وایم او بس.

نو مسجد شریف ته ورغلم سلام مې واچولو، خو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ځواب رانکړ او مخ مبارک یې را څخه وگرځولو، نو زه ورغلم مخامخ ورته کیناستم ورته مې ویل، یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته یو ځل زما خبره واوره بیا چې څه امر کوې زه حاضریم نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وویل چې ایا تاسره سورلي نه وه؟

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي ما ورته وویل هو.

خو یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم) تا ته معلومه ده زه چالاکه یم ښه ژبه لرم که درواغ درته ووايم ته به یې قبول کړوې خو الله (ج) نه به څنګه پټېږم.

والله چې ماته هېڅ عذر نه وو نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) راته وفرمایي تا رښتیا وویل پورته شه لا شه تر څو چې الله (ج) حکم راولېږي.

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي چې ما پوښتنه وکړه چې بل کوم مسلمان هم شته چې پاتې شوی وی؟

نو خلکو راته وویل هو هلال بن امیه (رضي الله عنه) او مرارة ابن ربیع (رضي الله عنه) هم شته، هغوی هم رښتیا وویل او هغوی ته هم رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وویل چې د الله (ج) حکم ته انتظار وباسئ.

په همدې حالت کې لس ورځې تیرې شوې او موږ درې واړه ډیر ځپه وو چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) یو صحابي راولېږلو چې له کور والا یعنی ښځو نه هم جدا شئ او څوک به خبرې هم ورسره نه کوي، نو ما پوښتنه وکړه ایا ښځه طلاقه کړم هغه وویل فقط خبرې او جماع به نه ورسره کوي، او هغه نورو دوه تنانو ته هم همدا سې امر وشو!

هلال بن امیه (رضي الله عنه) د جهاد نه خپل د قجورو د باغ له وجهې پاتې شوی وه هغه ټول باغ صدقه کړ او مراره/بن ربیع (رضي الله عنه) ته خپلوان پس له ډیرې اوږدې مودې راغلي وو او د هغوی له وجهې له جهاده پاتې شوی وه، هغه د ټولو خپلوانو سره تعلقات ختم کړل،

کعب/بن مالک (رضي الله عنه) فرمایي چې دغه دوه کسانو ته خبر ورسیدو چې د خپلو ښخو نه به لرې پاتې کېږئ نو دوی دواړه به مسجد ته نه راتلل کورونو کې به یې لمونځ کولو، خود دواړو ښځې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته ورغلې یوې ورته وویل، هلال ابن امیه (رضي الله عنه) مریض دی عمر یې هم زیات دی نو د خدمت لپاره یې بل څوک نشته نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته اجازه ورکړه چې غیر له مجامعت نه نور خدمت یې کولای شي.

او د مراره ابن ربیع (رضي الله عنه) ښځې هم په یو عذر اجازت واخیستو، کعب ابن مالک (رضي الله عنه) چې ځوان هم وو خپله ښځه یې پلار کره ولېږله، کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي چې زه زړور وم مسجد ته تلم بازار ته به تلم، کله به چې مسجد ته لاړم سلام به مې واچولو نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به مخ مبارک رانه وگرځاوه او ما به ورته کتل چې د سلام ځواب راکوي او کنه؟

کله به چې زه په لمونځ مشغول وم نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به راته کتل چې کله به زه ورته متوجه شوم مخ مبارک به یې وگرځولو، کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي یوه ورځ مې زړه زیات راتنگ شو نو ما باندې تر ټولو گران سړی د خپل تره ځوی ابو قتاده (رضي الله عنه) وو هغه زما گاونډي هم وو ما په دیوال خپته ورواچوله هغه مې ولیدو چې کور کې ناست دی ورته مې وویل: ستا دې په الله (ج) قسم وي ته نه پوهېږې چې زه یو سوچه مسلمان یم او منافق نه یم؛ نو هغه ځواب رانکړ، ما دغه قسم درې وارې ورواچولو خو هغه فقط دومره له ځان سره وویل الله (ج) او رسول الله (صلی الله علیه وسلم) پوهېږي.

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي چې زړه مې تنگ شو بازار ته لاړم گورم چې هلته د شام نه چا انگور راوړي چې خرڅ یې کړي خو هغوی ته چې هر څوک ورشي نو پوښتنه ترې وکړي چې څوک به کعب ابن مالک (رضي الله عنه) راته وښايي نو هغوی چې زه ولیدم په لاسونو یې زما طرف ته اشاره وکړه چې کعب ابن مالک (رضي الله عنه) دا دی.

نو هغه کس ماته راغې او یو لیک یې راکړو ما چې لیک پرانیستو هغه کې د شام بادشاه نوم لیکلی وه چې دا لیک خاص د هغه له خوا نه وو هغه لیک کې لیکلي وو چې ما ته خبر رارسیدلی دی چې ستاسو دوست تاسو سره ظلم کوي خلک یې د خبرو کولو نه درسره منع کړي دی خپله هم خبرې نه درسره کوي؛ نو ته دلته راشه دلته به تاته عزت درکولی شي، لوړه عهده به درکړل شي او سیاسي پناه به هم درکولی شي چې هر څه چې غواړې!

موږ به یې تا ته درکړو کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایي چې کله مې لیک ولوست نو اِنَّا لِلّٰهِ وَ اِنَّا اِلَيْهِ رَاْجِعُوْنَ می وویل چې ایا زما ایمان دومره کمزوری شو چې کافران ما ته دعوت راکوي نو هغه لیک مې تنور ته وغوځولو.

بیرته کور ته راغلم کور کې مې لمونځ کولو او تردې چې پوره (۵۰) ورځې تیرې شوې اخرې شپه باندې مې د بام په سر تهجد وکړل بیا د سهار کیدلو وروسته د سهار لمونځ وکړو او الله (ج) ته مې ښه ډېر وژړل چې یا الله (ج) نور مې توبه قبوله کړه.

هلته مسجد نبوي (صلى الله عليه وسلم) کې چې لمونځ ادا شو نور رسول الله (صلى الله عليه وسلم) صحابه کرامو ته د وحې نازلیدو او زموږ دریواړو د توبې قبیله او مجاهدینو ته د جهاد د قبیله او منافقینو ته د رسوايې زیری په کې و، او ټولو ته یې مبارکي ورکړې وه.*

دې وخت کې زما یو دوست صحابي په آس سپور ما ته د زیري را کولو لپاره راروان شوی وه خو تر هغه وړاندې بل صحابي (رضي الله عنه) جبل ابوقبیس یو لوړ ځای ته ختلی وو او له هغه ځایه یې اواز وکړو چې زموږ دریواړو نومونه یې اخیستل او مبارکي یې راکړه چې ستاسې توبه الله (ج) قبوله کړه.

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایې زه په سجده پریوتم او د شکر سجده مې وکړه دغه وخت ماسره فقط یوه جوړه جامې وې هغه مې زیري والا ته ورکړې او مال له چانه ځانله په سوال موقتي جامې راو اخیستې او له اغوستلو وروسته په منډه مسجد ته لاړم. تر ټولو اول ابو طلحه (رضي الله عنه) مبارکي راکړه مصافحه یې راسره وکړه، چې هېڅ کله به مې هم له یاده ونه وځي.

کله به چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خوشحاله وو نو مخ مبارک به یې شغلې کولې لکه سور انار به ځلیدو، کله چې زه ورغلم مبارکي یې راکړه ویې فرمایل تاسو دریواړه رښتیا ویلو له جهنم بچ کړئ بیا ټول صحابه وار په وار رامخکې کیدل او مبارکي یې راکوله.

نوزه چې بېحده خوشحاله وم نور رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته مې وویل: یا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) زما ټول مال د الله (ج) په لار کې صدقه دی چې هغې کې زما د قجورو مشهور او بیکلی باغ باغ هم دی نور رسول الله (صلى الله عليه وسلم) راته وویل نه لږ څه ځانته هم پرېږده.

کعب ابن مالک (رضي الله عنه) فرمایې ما ورته وویل یا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نیم مال نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) راته وفرمایل نیم هم ډېر دی؛ نو بیا مې دریمه حصه صدقه کړه.

د رښتیا ویلو نتیجه:

په غلطۍ اقرار او توبه کول، صبر کول، د شکر سجده، زیري ورکونکې ته هدیه ورکول، صدقه کول، کومه گناه باندې د هغه سره خبرې پرېښودل، لکه اوس وخت کې څوک چاته د سیاسي پناه او تنخواه وړاندېز کول او هغه ردول او د حق طرفداري کول، د کافرانو په وعدو اعتبار نه کول او منافقینو ته هر وخت متوجه اوسیدل، لرې ځای ته جهاد ته تلل، د جهاد او شهادت لپاره اوږد سفر کول، نه داسې چې شهادت او جهاد درته د کور مخې ته راشي او ته ورته دلیلونه لټوي،

* - سورت التوبة ۱۱۷ او ۱۱۸ ایاتونه لَفَتَّابَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ الْخ

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۹) برخه:

او د ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) د خلافت په وخت کې باران نه کیدل وچکالي او د عثمان (رضي الله عنه) صدقات:

سوال: ایا باران نه کیدل او وچکالي پیغور چاته ورکولای شو چې ستاسې وخت کې باران نه وریده وچکالي وه؟

ایا د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په وخت کې د وچکالي او باران نه کیدلو بیسماره احادیث په صحاح سته وو کې نه دي موجود؟

د عبد الله ابن عباس (رضي الله عنه) نه روایت دی، امام احمد (رح) په خپل مسند احمد کې ذکر کړي دی چې د ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) د خلافت په وخت کې په مدینه منوره کې سخته وچکالي راغله او بارانونه نه کیدل نولوی لوی صحابه کرامو ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) ته راغلل چې قحط سالي ده او د مدینې منورې خلک له لوږې او تندي سره مخ دي؟ باید څه وکړو؟

ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) ورته وفرمایل لږ صبر او استقامت وکړی. باران نه کیدل د الله (ج) امتحان دی او الله (ج) په هغه چا امتحان راولي چې امتحان کې کامیاب راووي! دا د الله (ج) عذاب نه دی.

نژدې وخت کې به الله (ج) د خوراک بندوبست وکړي.

اوس نو وگورئ د ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) وړاندوینه یا کرامت.

لږ وخت نه و تیر شوی چې د عثمان (رضي الله عنه) د تجارت قافله مدینې منورې ته راوړسیدله، کله چې د مدینې تجار او سخیان خلک خبر شول، نو خوشحاله شول چې اوس به له عثمان (رضي الله عنه) دغه خوراکي سامان واخلو او په خپله به هم ماړه شو او په فقیرانو به یې هم وويشو؛ نو ټول تجار په بیرې د عثمان (رضي الله عنه) کور ته ورغلل دوازه یې ورته وټکوله عثمان (رضي الله عنه) ورته راووتلو او پوښتنه یې ترې وکړه ولې خیر خو دی څنگه ټولو په شریکه زما کور ته تشریف راوړی دی؟

تجارانو صحابه کرامو (رضی الله عنهم) ورته وفرمایل موږ خبر شوي یو چې ستا د تجارت سل (۱۰۰) مایه اوښان په خوراکي توکو بار راغلي نو موږ غوښتل چې په بیه یې درڅخه واخلو او پخپله یې هم وخورو او په فقیرانو ته یې هم تقسیم کړو.

عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمایل دننه راشئ!

تجاران صحابه کرام د عثمان (رضي الله عنه) کور ته دننه شول.

نو عثمان (رضي الله عنه) ترې پوښتنه وکړه چې څومره گټه راکوئ؟

هغوی ورته وفرمایل، د لس (۱۰) دینارو خوراک در نه په پنځلس (۱۵) اخلو!

عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمایل نه زیات یې کړئ کنه نوزه یې په اوچت قیمت خرڅوی شم، تجارانو صحابه کرامو ورته وویل موږ نه غیر مدینه کې نور تجاران نشته نو ته به یې څنگه په اوچت قیمت خرڅ کړی؟

عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمايل يقين وکړئ چې زه يې يو په لسه خرڅوی شم تاسو په دينار کې نيم دينار گټه راکوئ او زه د دينار خوراک په لس خرڅوی شم نوره ستاسو خوڅه که اخلي نو ميدان ته شئ کنه نو زه يې په تاسو نه خرڅوم.

تجارانو ورته وويل اول خو موږ دومره وس نلرو چې په دومره قيمت يې واخلو او بل تا ته به هم داسې څوک پيدا نه شي چې په دومره لوړ قيمت يې درڅخه واخلي؟

نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل ما دغه مال خرڅ کړی دی!

ما دغه د سلو او بنانو بار خوراکي شيان په الله (ج) خرڅ کړی تاسو مهرباني وکړئ ټول يوسئ او په انصاف يې د مدينې منورې په خلکو تقسيم کړئ!

نو تجاران خوشحاله شول او ابوبکر صديق (رضي الله عنه) ته يې زيری ورکړ، تا چې ويل لږ صبر او استقامت وکړئ الله (ج) به بندوبست وکړي!

دا دی الله (ج) د عثمان (رضي الله عنه) په مال باندې د مدينې منورې خلک له مشکله خلاص کړل.

عبدالله ابن عباس (رضي الله عنه) فرمايې ما خوب وليدلو چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) د نور جامې اغوستي، د نور په اس سپور دی، د نور يو څه يې په لاس مبارک کې نيولي او ماته داسې معلومه شوه چې ډېر په بيره دی؛ نو ما ورته وويل يا رسول الله (صلی الله عليه وسلم) زما خو ستا د ليدلو ډېر شوق وو ستا خبرې مې ډېرې ياديدلې ستا مخ مبارک ته کتل ما ته ډير خوند راکوي ته چيرته روان يې چې دومره په بيره يې لږ صبر وکړه چې زه دې په ليدلو موږ شم بيا به لاړ شي.

عبدالله ابن عباس (رضي الله عنه) فرمايې چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) وفرمايل، عثمان (رضي الله عنه) صدقه کړې وه او هغه الله (ج) قبوله کړه او الله (ج) ورته يو کور په جنت کې ورکړ او يوه بنايسته جوړه يې ورته په نکاح کړه او س د هغې واده ته زه غوښتل شوی يم نو زه هلته روان ځکه په بيره يم.

نو ټه رسول الله (صلی الله عليه وسلم) فرمايلي چې که چيرته د جنت د حورې يو غاښ دنيا ته رابښکاره شي نو لمر به ت شي او که حوره د دنيا په اوو سمندرونو کې لاړې توی کړي نو اوبه به يې د شاتو نه زياتې خوږې شي.

عبدالله ابن عباس (رضي الله عنه) فرمايې چې زه راوین شوم نو پوی شوم چې هغه صدقه همدغه وه چې الله (ج) د عثمان (رضي الله عنه) نه قبوله کړه.

د عثمان رضي الله عنه د سیرت مبارک (۱۰) برخه:

د عثمان رضي الله عنه کوهی.

د عثمان (رضي الله عنه) په نوم د بنک اکاونټ.

د عثمان (رضي الله عنه) په نوم پنځه ستورو والا لویه عماره او هوټل.

د عثمان (رضي الله عنه) د کوهي په برکت ټوله دنیا کې نور کوهیان.

د احادیثو په ټولو مستندو کتابونو کې د بئر رومه حدیث په کثرت سره ذکر شوی، بئر رومه ته ولې د رومه کوهی ویل کېږي؟ مختلف روایتونه دي، یو روایت دی رومه عفاري یو صحابي (رضي الله عنه) وو دا د هغه ملکیت وو ځکه د هغه نوم ته یې نسبت کېږي، چې دا د وادي العقیق الاصفر علاقه کې وو، خو د بئر روایتونو کې ذکر شوي چې دا کوهی د یو یهودي وو، کله چې مهاجرین مدینې منورې ته راغلل او هغوی هلته د زم زم په خوږو اوبو څکلو عادت شول د نورو کوهیانو اوبه مالېږنې وې او که د کوم کوهي اوبه که خوږې هم وې یا کوهیان وچ شوي وو یا یې خوندورې اوبه نلرلې، خو یوازې د رومه کوهی وه چې اوبه یې زیاتې خوږې او خوندورې وې او زم زم اوبو ته ورته وو.

د دې کوهي ملکیت چې یهودي سره وو هغه به اوبه زیاتې په لوړ قیمت خرڅولې یو مشک اوبه به یې په یو دینار خرڅولې او که به چا یوه لپه اوبه څکلی هغه به یې هم یا په اور بشو یا قجورو ورکولې؛ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته انصارو او مهاجرینو د اوبو شکایت وکړ، نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وفرمایل که چا دغه کوهی واخیستو او خیرات یې کړ نو الله (ج) به ورته جنت کې یوه چینه او باغ ورکړي؛ نو صحابه کرامو (رضي الله عنهم) هریوه دا کوښښ کولو چې یهودي یې په خرڅولو راضي کړي چې تر ټولو مخکې عثمان (رضي الله عنه) وو.

عثمان (رضي الله عنه) یهودي ته وویل دا کوهی په ما خرڅ کړه او چې څومره روپی غواړې درکوم یې یعنې د هغه یهودي د خوښې روپی یې ورکولې خو یهودي انکار کولو چې بالکل یې نه خرڅوم بیا عثمان (رضي الله عنه) ورته وویل نیم راباندې خرڅ کړه او قیمت به یې هم ستا د خوښې درکړم.

یهودي په دې خبره راضي شو او فکري یې وکړ چې عثمان (رضي الله عنه) یو په تجارت پوه دی کیدای شي زما تجارت هم دده له برکته نور هم کامیاب شي، نو اخر یهودي په (۱۲۰۰) دولس زره دیناره راضي شو او نیم کوهی یې خرڅ کړ، چې یوه ورځ به د عثمان (رضي الله عنه) نوبت وو او یوه ورځ به د یهودي؛ خو کله چې عثمان (رضي الله عنه) نیم کوهی واخیستلو نو هغه خپل نوبت خیرات کړو چې هر چا ته به د اوبو ضرورت وه د عثمان (رضي الله عنه) په نوبت کې به یې اوبه پوره کولې چې کله به د یهودي نوبت شو نو نه به مسلمان ورتلو او نه یهودي.

نو یهودي پوی شو چې زما تجارت ناکام دی او څوک اوبو ته نه راځي نو هغه نیم کوهی یې هم په (۸۰۰) اته زره دیناره په عثمان (رضي الله عنه) خرڅ کړ، چې د کوهي قیمت ټول (۲۰۰۰) شل زره دیناره شو.

نو عثمان (رضي الله عنه) رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته راغی ورته یې وویل تا چې کومه وعده کړې وه په جنت کې هغه زما لپاره شته؟ نو رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل بلکې له هغې څو چنده زاینه وعده ده.

د دغې کوهي ژورو والی (37) متره او پلن والی یې (4) متره دی، عثمان (رضي الله عنه) هغه اوبو ته چې خلکو به مشکونه ورباندې مینځل د قجورو بوتې وکرل، او هغه بیا په زیاتیدو شول. عثمان (رضي الله عنه) دا کوهی داسې وقف کړو چې تر قیامت به څوک مداخله په کې نه کوي؛ نو همدا سې دغه عادت تر اوسه جاري دی او ټولو حکومتونو ورته خاصه توجه کړې چې (37) کال وړاندې د سعودی حکومت پکې باقعه نورې قجورې وکرلې د اوبه خور مشینونه یې ورباندې ولگول او قجورې یې نورې هم زیاتې کړې د اوقافو وزارت هر کال نیمې خرڅولې، نیمې یې په کونډو یتیمانو ویشلې چې د قجورو تعداد یې (۱۵۵۰) ته رسیدلې، نو د عثمان (رضي الله عنه) په نوم یې د بنک اکاونټ جوړ کړ او پاتې روپی به یې په کې جمع کولې، دغه روپی دومره زیاتې شوې چې حکومت د دې کوهي په اوبو د جوړ شوي باغ په روپیو نورو ملکونو کې د کوهیانو کیندلو موسسې جوړې کړې چې تر اوسه یې په ټوله دنیا کې زرگونه کوهیان مهاجرینو او ځایی خلکو ته کیندلي دي.

له بلې خوا د مدینې منورې اوقافو وزارت اوس وخت کې په همدې روپیو یوه لویه عماره جوړه کړه او هغې کې یې د حاجیانو لپاره رهایشي ځایونه او مهمان خانې جوړې کړې چې دغه هوټل او مهمان خانه د پنځه ستورو والا مشهورو هوټلونو څخه حسابېږي.

چې اوس د هغې کلنې امدن (۵۰) میلیونه دیناره جوړېږي، اوقافو دغه روپی د عثمان (رضي الله عنه) په نوم د بنک اکاونټ کې جمع کوی او بیا یې د ضرورت په وخت په مختلفو ملکونو کې په کونډو یتیمانو او ضرورتمندو ویشي.

د عثمان رضي الله د سیرت (۱۱) برخه:

د عثمان (رضي الله عنه) فضایل:

- ← عثمان رضي الله عنه په جاهليت کې هم حياناک وه،
- ← چې خبرې به يې کولې ډيرې به خوږې وې.
- ← بتانو ته يې سجده په جهالت کې هم نده کړې.
- ← زنا او زنا ته بلونکې اعمال يې نه دي کړي.
- ← کنځل يې په ټول عمر چا ته نه دي کړي.
- ← شراب يې په ټول عمر کې نه دي څښلي.
- ← عثمان (رضي الله عنه) به ويل په دغه پورته شيانو باندې الله (ج) په ما ډيره مهرباني کړې ده.
- ← زه په اسلام راوړلو کې څلورم کس یم.
- ← بل دا چې جيش العسرة يعنې د تبوک د غزا دريمه برخه مجاهدين ما په خوراک، څښاک، وسله او سورلۍ سمبال کړي وو.
- ← د قران کريم د جمع کيدو او ترتيب توفيق ماته الله (ج) راکړی.
- ← له کومې ورځې چې زه مسلمان شوی یم اولاس مې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته په لاس کې ايښی ما خپل ښی لاس خپلې شرمگاه ته نه دی نژدې کړی.
- ← په ما باندې هېڅ داسې د جمعې ورځ نه ده راغلې چې يو غلام مې نه وي ازاد کړی.
- ← زما په زړه کې د غلطو کارونو ارزو نده راغلې.
- ← سندري مې نه دي ويلې او نه مې اوريدلي.
- ← دروغ مې نه په جاهليت کې ويلې او نه وروسته.
- ← تجارت کې مې دوکه او چل نه دی کړی.
- ← زنا او فحاشي خبرې مه نه دي کړي.
- ← عثمان (رضي الله عنه) فرمایي، قريشو د جهالت په وخت کې هم ماسره دومره مينه لرله چې کومه خوشحالي به پيدا شوه نو ښځو به سندرو کې يواځې زما صفتونه کول او زما سخاوت، حيا او بهادري به يې ستايله.
- ← عثمان (رضي الله عنه) فرمایي الله (ج) ماته د هجرت کولو درجه په نصيب کړه، چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) به فرمايل په انبياوو کې يواځينې مهاجر چې د اولاد سره يې هجرت کړی لوط (ع) دی او په صحابه کرامو کې عثمان (رضي الله عنه) دی.
- ← عثمان (رضي الله عنه) فرمایي چې يوه ورځ بي بي رقيه (رضی الله عنها) ما باندې سر مينځلو او رسول الله (صلی الله عليه وسلم) زموږ کور ته راغی نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) بي بي رقيه (رضي الله عنها) ته وويل، لور جانې د عثمان (رضي الله عنه) ډير خيال ساته، عثمان (رضي الله عنه) يواځينې شخص دی چې خويونو کې ماسره مشابېت لري.
- ← عثمان (رضي الله عنه) فرمایي، زه دغه خبرې زيات خوشحاله کړم چې زما مشابېت په خويونو کې د رسول الله (صلی الله عليه وسلم) په شان دی.

- ← عثمان (رضي الله عنه) فرمايې چې ويړه طبيعي شى دى، هر څوك كله كله ويړيږي خو چې څومره غزاگانې ما كړي نو د مرگ يا زخمي كيدلو ويړه په ما نه ده راغلى.
- ← عثمان (رضي الله عنه) فرمايې، ما د بنمن هم له شاله خوانه دى وهلى، دغه كار ما ته ناخواني ښكاره كيده، چې كله به د بنمن ما ته مخامخ شو نو حمله مې پرې كوله.
- ← عثمان (رضي الله عنه) فرمايې، ما كله هم داسې ځاى كې بولى نه دي كړي چې خلك مې وويني.
- ← ابن عباس (رضي الله عنه) فرمايې، عثمان (رضي الله عنه) ته به چې هر څومره خوراكي شيان راغلل او هغه كه به هر څه وو، په غريبانو به يې تقسيم كړل چې هغوى يې وځوري او خپله به كور ته لاړو او سر كې سره به يې د اوريشو ډوډۍ خوړله.
- ← عثمان (رضي الله عنه) به مشرانو سره د ملاقات په وخت سترگې مباركې له شرمه ښكته نيولي وې.
- ← عثمان (رضي الله عنه) ته به چې هر حاجتمند راغى د هغه خبرې به يې په غور او دقت سره اوريدلى او تكبر او لويې نه كوله.
- ← عثمان (رضي الله عنه) به چې په لاره روان وو؛ نو ځمكې ته به يې كتل، د دې په خاطر چې كه كومه رنانه مخې ته راشي چې سترگې مې پرې و نه لږيږي اكر كه اول كاته گناه هم نلري.
- ← كله كله به يو څوك مخې ته ورغى او عثمان (رضي الله عنه) به ورباندې نه وو پوى شوى ترڅو به چې هغه ورباندې اواز نه وو كړى.

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۱۲) برخه:

◀ د حديبي صلحه

◀ د صلحې اسباب

◀ د صلحې فايدي

◀ د صلحې نتايج

◀ د صلحې شرطونه

◀ د صلحې گټه چا ته زياته ورسیده؟

په کال (۲۲۷) م کې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وغوښتل چې عمره وکړي نو مسلمانانو ته يې د تيارئ امر ورکړ، فقط د لارې مصارف، د ذبحې لپاره اوښ يا بل حيوان او توره يا نېزه چې د خپل ځان دفاع پرې وکړي نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) سره (۱۴۰۰) کسان عمرې ته تيار شول او د مکې مکرمې په طرف روان شول، خود مکې مشرکينو ته جاسوسانو غلط خبر رسولى وو، چې مسلمانان جنگ ته راروان دي، نو د مکې ټولې لارې او درې يې له جنگياليو ډکې کړې؛ کله چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ذوالحليفې مقام ته له خپلو صحابه کرامو ملگرو سره ورسيدو، نو هغه جنگياليو يې مخه ونيوله، ځکه رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د خپلو ملگرو سره بيرته حديبي مقام ته راستون شو هلته يې عمر (رضي الله عنه) راوغوښتو او ورته يې وويل، چې غواړم ته مکې ته لاړ شي او د مکې مشرکينو ته ووايي چې موږ جنگ ته نه يو راغلي موږ فقط عمرې کولو لپاره راغلي يو او بيرته ځو.

خو؛ عمر (رضي الله عنه) رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته وويل، يا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) يو خو زما طبيعت سخت دی هسې نه جنگ رانه وشي بل دا چې زما خاندان کمزوری دی نشي کولای چې ما ته امن راکړي يا مې دفاع وکړي او کيداى شي مخکې له دې چې زه ستا پيغام هغوى ته ورسوم زه مشکل سره مخ شم او لويه لانه به درته جوړه کړم،

خو زه درته مناسب شخصيت بناييم چې د هغه لېږلو کې خیر دی د هغه طبيعت ارام دی برداشت لري قوم يې مضبوط دی او په خلکو کې ډير زيات عزت لري،

نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وويل، هغه څوک دی نو عمر (رضي الله عنه) ورته وويل هغه عثمان (رضي الله عنه) دی؛ نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) عثمان (رضي الله عنه) راوغوښتو ورته يې وويل، چې ته لاړ شه قريشو ته ووايه موږ جنگ ته نه يو راغلي موږ عمره کوو او بيرته ځو،

عثمان (رضي الله عنه) يې خبره ومنله او روان شو، لکه څنگه چې ذکر شوې وه د عثمان (رضي الله عنه) په زړه کې ډار او ويره بالکل نه وه؛ نو يوازې روان شو کله چې مکې اطرافو ته ورسيدو نو هلته په آسونو سواره جنگيالي تيار موجود وو او ټول ترې چاپيره شول، دغه ځای وادې (ملدح) نومیده.

نو دغه مسلح کسانو کې د عثمان (رضي الله عنه) د تره زوی (ابان بن سعيد بن العاص بن اميه) هم موجود وو هغه چې خپل د تره ځوی عثمان (رضي الله عنه) وليدو ټولو ته يې وويل، خبردار ما خپل تره ځوی ته امن او پناه ورکړه که هر څوک ورته نژدې شو خير يې نشته؛ نو په دې طريقه عثمان (رضي

الله عنه) مکې مکرمې ته داخل شو هلته يې مشرکين وليدل چې ناست دي نو هغوی ورته وويل څنگه راغلی يې؟

عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل موگ عمرې ته راغلي يو اول تاسو ته اسلام وړاندې کوو چې تاسو ته خپل شکستونه څه معلم دي تاسو ضد مکوي که رسول الله (صلی الله عليه وسلم) کامياب شي او دا دين عزتمند شي تاسو به هم عزتمند شئ،

نو تاسو که عقلمند يې نو ځان له مشکل نه بچ کړئ، دا چې موږ ته اجازه زاکړئ چې عمره ادا کړو، هغوی ورته وويل، اسلام خو موږ نه قبلوو او نه چا ته د عمرې کولو اجازت ورکوو؛ خو که ته طواف يا عمره کوې ويې کړه،

عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل په الله (جل جلاله) قسم چې محمد (صلی الله عليه وسلم) طواف او عمره ونکړي زه به يې هېڅکله ونکړم،

له دې وروسته عثمان (رضي الله عنه) خصوصي ملاقاتونه شروع کړل مکه کې داسې خلک وو چې مسلمانان شوي وه خو اظهار يې نشو کولای هغوی ته د رسول الله (صلی الله عليه وسلم) او نورو خپلوانو خبرونه نه رسيدل هغوی ته عثمان (رضي الله عنه) بيل بيل ورغلو، تسلي او ډاډگيرنه يې ورکړه او ورته يې وويل، لکه څنگه چې موږ حديبي پورې راغلو، همداسې به انشا الله مکې ته هم راشو تاسو فکر مکوي،

بل خوا هلته رسول الله (صلی الله عليه وسلم) او صحابه کرامو ته يو ځل داسې خبر ورسيدو چې عثمان (رضي الله عنه) طواف او عمره کړې نو صحابه کرامو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته راجمع شول چې عثمان (رضي الله عنه) عمره کړې او دا يو قسم يې وفايي او ستا مخالفت دی.

نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ورته جواب کې وويل، تاسو بې فکره اوسئ زه چې څومره عثمان (رضي الله عنه) پېژنم نو فکر نه کوم چې زما نه بغير دې هغه عمره کړي وي!

بل خوا عثمان (رضي الله عنه) د ضعيفو مسلمانانو په پوهولو او نورو ته پټ دعوت ورکولو کې وخت تير کړ، بل خوا داسې اوازه خپره شوه چې مشرکينو عثمان (رضي الله عنه) شهيد کړی نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ټولو صحابه کرامو ته د بيعت کولو امر وکړ او له (۱۴۰۰) کسانو ټولو يې بيعت واخيست چې بيرته به نه واپس کيږو سره له دې چې وسلې ورسره کمې وې، فقط يو تن منافق چې (جد ابن قيس) نوميدو بيعت ونکړ.

تر ټولو اول د بيعت لاس رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ابوسنان عبداللہ بن وهب الاسدي (رضي الله عنه) ته ورکړ بيا ټول راتلل او بيعت يې کولو چې دې بيعت ته بيعت رضوان وايي.

او رسول الله (صلی الله عليه وسلم) خپل نسی لاس په چپ لاس ووهلو او ويې ويل دا د عثمان (رضي الله عنه) بيعت شو، چې بيا الله (جل جلاله) آياتونه نازل کړل چې الله (جل جلاله) د مهاجرينو او انصارو او ورسره کسانو څخه راضي شو.

له دې وروسته عثمان (رضي الله عنه) هم بيرته رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته ورسيدو او رسول الله (صلی الله عليه وسلم) د عثمان (رضي الله عنه) په ژوندي راتللو زيات خوشحاله شو بيا صحابه کرامو عثمان (رضي الله عنه) نه پوښتنه وکړه ايا تا طواف او عمره وکړه؟

نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل، تاسو په مابد گمان کړي زه به څنگه طواف کوم او تاسو او رسول الله (صلى الله عليه وسلم) به ترې حصار شوي ياست!

د قريشو جاسوسانو نه چا قريشو ته خبر ورکړو چې مسلمانانو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) سره بيعت وکړ چې يا به مرگ وي او يا به عمره کوو، نو هغوی عروۍ بن مسعود تقفي مسلمانانو ته راولېږلو چې احوال يې معلوم کړي کله چې هغه بيرته ستون شو، هغوی ته يې وويل تاسو په دې خلکو بالکل برلاسي کيدای نشئ، ما د فارس او روم بادشاهان ليدلي خو هغوی کې دومره تابعداري نشته څومره تابعداري چې دوی کې ده، کله چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) اودس کوي او به يې صحابه کرام ځمکې ته نه پرېږدي او په خپلو مخونو يې مېني.

چې خبرې کوي نو دوی داسې غوږ نيولی وي چې بالکل حرکت نه کوي، څوک په لوړ او ازي يې مخکې خبرې نه کوي، نو د مسعود تقفي خبرو مشرکين وارخطا کړل او د صلحې لپاره يې سهيل بن عمرو راولېږلو.

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۱۳) برخه:

د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خوب ليدل.

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خوب ليدلی وه چې مکه فتحه شوی وي او نوې عمره کوي نو ځکه يې د عمرې اراده وکړه، او په مدينه منوره کې يې نمله بن عبد الله اليشي (رضي الله عنه) مشر وټاکلو په بل روايت کې عبد الله بن مکتوم (رضي الله عنه) مشر ټاکلی وو، کله چې نبي کریم (صلى الله عليه وسلم) مکې ته راتلو نو لاره کې روان وو نو بشر بن سفيان مخې ته ورغې هغه رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته وويل، چې خالد بن وليد چې لا مسلمان شوی نه وو درته لاره نيولې (۲۰۰) تنه په اسونو سپاره ځوانان ورسره دي نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) لاره بدله کړه، او حمزه بن عمرو الاسلامي ورته بله لاره کې رهبري وکړه ترڅو حديبي ته ورسيدل لکه چې ذکر شول د حبابيشو د قوم مشر چې حلس نوميدو لارې ته راووتو چې کله يې وليدل چې مسلمانانو خپلو اوښانو ته غاړه کې قلادې اچولي (قلادې يوه علامه وه چې معلومه شي چې دا هديې لپاره دي) بيرته مکې ته لاړو هلته يې مشرکينو ته وويل مسلمانان په ډير عزت او احترام راغلي او تاسو بايد ورته اجازت ورکړي نو مشرکينو ورته وويل ته يو غره وال يا اعرابي سړی يې ته په دې کارونو نه پوهېږي نو هغه پدې پېغور خپه شو قسم يې ورته وکړ چې ټول قوم به راټولوم او تر مرگه به درسره جنگېږم او د مسلمانانو ملگرتيا به کوم، بيا مشرکينو ورته وويل چې پام کوه داسې ونکړي.

بيا چې هغوی ته د مسلمانانو قوت معلوم شو او بيعت الرضوان نه هم خبر شول اول يې عروه بن مسعود تقفي راولېږلو چې احوال معلوم کړه د هغه خبرې موږ ته ذکر کړئ چې کوم صفات يې د مسلمانانو ذکر کړل نو بيا يې سهيل بن عمرو راولېږلو او هغه ته يې د معاهدې يا صلحې واک ورکړ.

د صلحي د شرايطو متن ليک:

۱- علي (رضي الله عنه) وليکل، بسم الله الرحمن الرحيم، نو سهيل وويل چې زه خو رحمن نه پېژنم داسې وليکه چې بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ، نو علي (رضي الله عنه) انکار وکړو، خو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وويل خير دى بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ، وليکه بيا چې دې کلمې ته ورسيدو چې (هذما قاضى عليه رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نو سهيل بيا وويل چې که موږ ستا نبوت منلى بيا صلحي ته کوم ضرورت ووتله وليکه چې محمد بن عبد الله نو د دې نه بيا علي (رضي الله عنه) انکار وکړ چې ما اوس رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ليکلى نه يې وړانوم، نو بيا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خپله ترې لرې کړ او هغه ټکى يې وړان کړل بيا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل زه د الله (جل جلاله) رسول يم اگر که تاسو دروغجن گڼلى يم.

معاهدي شرطونه:

- ◆ که د قريشو نه څوک قريشي مسلمانانو ته ورشي نو مسلمانان به يې بيرته ورته سپاري او که مسلمانانو نه څوک هغوى ته ورشي هغوى به يې بيرته سپارلو ته نه مجبوروي.
- ◆ هغه قبایل چې دې دواړو طرفونو کې چاسره هم ملگري شي بل طرف به تجاوز ورباندې نه کوي.
- ◆ دغه صلحه لس کلونو لپاره ده او دغه لس کلونو کې به جنگ يو طرف هم نکوي.
- ◆ مسلمانان به دې کال کې بيرته ستنيږي او بل کال ته به عمرې ته راځي.
- ◆ دغه ليک به د مکې مکرمې په ديوال زړول کېږي تر څو چې ټول يې وويني.
- بيا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل، پورته شى خپل څاروي حلال کړئ خو څوک اوچت نشول بيا يې وويل پورته شى حلاله وکړئ بيا څوک پورته نشول بيا يې دريم وار او از وکړو بيا څوک پورته نه شول نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خپله پورته شو او بې حلال کړو بيا يې نايې راوغوښتو وينستان يې وخريل.
- بيا ټول پورته شول او خپل خپل اوبسان يې حلال کړل او د يو بل سرونه يې داسې وخريل چې له ډير خفگانه تږدې وه چې يو بل ووژني.
- دا ځکه چې دغه شرطونه ظاهري ډير سخت معلوميدل چې که څوک مسلمان شي نو دوى به يې بيرته ورکوي او که څوک له مسلمانانو هغوى ته ورشي نو هغوى به يې نه واپس کوي.
- خو د دې صلحي فايدي ډيرې زياتې وې.
- (۱) مسلمانانو ته د مشرکينو له خوا نه اطمنان حاصل شو چې هغوى به حملې نه کوي نو ځکه مسلمانانو ته فرصت پيدا شو چې خپله پاملرنه فارس، روم، مصر او نورو ملکونو ته واوړي نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) هلته وفدونه ولېږل چې زياتې فايدي او لاسته راوړنې يې درلودې.
- (۲) هغه قبایل چې مشرکينو سره يې معاهدي لرلې هغوى ته معلومه شوه چې مسلمانان مخ په کاميابي روان دي نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) سره يې رابطې شروع کړې.
- د مکې مشرکينو چې همدا مسلمانان يې له خپلو کورنو رايستلي وو او په هيڅ قوت ورته قايل نه وو نو په دې صلحي باندې خبره بيخي ښکاره شوه چې مسلمانان يو قوت دى.

مسلمانانو ته د غزوه ماته لپاره هم ښه فرصت په لاس ورغې چې له دې خوا بيخي مطمئن شول چې قريش پرې حمله نشي کولای.

د بيعت الرضوان بله گټه دا وه چې د صحابه کرامو ايمانونه هم معلوم شول چې تر مرگه يې بيعت وکړي.

بله فايده يې داشوه چې الله (جل جلاله) د بيعت الرضوان والاوو څخه راضي شو.

په بخاري شريف کې د جابر ابن عبد الله (رضي الله عنه) نه روايت دی، چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي چې د ځمکې پر سر تر ټولو غوره خلک د بيعت الرضوان والا خلک دي.

په بل روايت کې صحيح مسلم شريف کې د جابر ابن عبد الله (رضي الله عنه) او هغه د حفصې رضي الله عنها نه روايت کړی چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل او ما په خپلو غوږونو ترې اوريدلي چې د بيعت الرضوان صحابه (رضي الله عنهم) به جهنم ته لاړ نه شي.

له دې صلحې دا معلومه شوه چې صلحه به د اصلي دښمن سره کېږي نه د کمزوري دښمن سره، د دښمن کمزوري ډلې ټپلې به په ضمن کې داخلې وي لکه د عربو قبایل چې په دې کې داخل وو.

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۱۴) برخه:

مکه مکرمه کې د عثمان (رضي الله عنه) ملاقاتونه

⇐ د ابو جندل (رضي الله عنه) او ابو بصير (رضي الله عنه) تازه کوونکې واقعات.

کله چې عثمان (رضي الله عنه) مکې کې هغه مسلمانانو سره وکتل کوم چې کافرانو قسم قسم عذابونه ورکول خو هغوی هجرت نه شو کولای، هغوی کې يو تن ابو جندل (رضي الله عنه) بن سهيل بن عمرو وو، سهيل بن عمرو هغه کافر مشر وو چې قريشو معاهدې يا صلحې لپاره رالېږلې وه، او ابو جندل (رضي الله عنه) يې ځوی وو کور کې يې په ځنځيرونو تړلی وه کله چې ابو جندل (رضي الله عنه) خبر شو چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) دلته د عمرې په نيت حديبيه کې دی نو له کوره ولچکو او ځونو سره وټنښتېده، او دې ځای کې يې پلار د صلحې ليکل اخري پرې او ته رسيدلي وو فقط گوتې لگول يا د سخط کول پاتې وو، کله چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ابو جندل وليدو چې په ډير تکليف يې ځان رارسولی دی او ټول بدن يې له وهلو ټکولو زخمي دی نو ډير خفه شو؛ ځکه چې د صلحې شرطونه ليکل شوي وو.

سهيل بن عمرو چې کله خپل ځوان ځوی وليدو؛ نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته يې وويل ما ته خپل ځوی بيرته په لاس راکړه، کنه نوزه دغه صلحه نکوم.

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل گوره تر اوسه په کاغذ مهر او د سخط نه دی شوی، فقط ليکل شوي ته ماته دا خپل ځوی هديه کې راکړه.

تا خپل ځوی ته قسم قسم عذابونه ورکړي، خو هغه اسلام پرې نښود، لکن سهيل بن عمرو و نه منله او ټينگ شو چې که ماته خپل ځوی و نه سپارې زه بيرته ځم اخړ کې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ومنله او ليک يې د سخط کړي.

ابو جندل (رضي الله عنه) رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته وويل، يا رسول الله تاسو ما په لاس مه ورکوئ تاسو گورئ چې دوی په ما خورمه ظلمونه کړي زما دغه پلار ما په فتنه کې اچوي ما به له اسلامه وگرځوي.

خو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل اى: جندله صبر وکړه، الله (جل جلاله) به تاسو ته لاره جوړه کړي لږ نور هم تکليف تير کړه الله (جل جلاله) به خامخا تا ته لاره جوړه کړي که زه اوس تا دلته حصار کړم زه به وعده خلاف شم او زه وعده خلافي نکوم.

له يوې خوا صلحه وشوه او ابو جندل په ژړا او واويلا خپل پلار ته په لاس ورکړل شو، له بلې خوا صحابه کرام له ديرې غوصې ناقراره وو له حالې او سر خړيلو وروسته رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته د بيرته مدينې منورې ته د تللو امر وکړ.

کله چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) مدينې ته ورسيدو نو اول مسجد ته لاړو لږ وخت نه و تير شوی، چې ابو بصير بن عتبې بن اسيد (رضي الله عنه) راوړسيدو او دغه لوی سفر يې پېښې ابله په لوړه تنده تر سره کړی وو، ټول بدن يې زخمي وه کافرانو هر قسم عذابونه ورکړي وو.

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) هم ستومانه وو خود ابو بصير (رضي الله عنه) ورتگ نور هم پرېشانه کړ، لږ وخت نه و تير شوی چې دوه تنه ځوانان مسجد طرف ته په منډه راغلل؛ کله چې يې په ابو بصير سترگې ولږيدې نو چغې يې کړې چې اى محمد (صلى الله عليه وسلم) موږ ته ابو بصير په لاس راکړه وعده خلافي مکوه او د صلحې شرطونه پوره کړه.

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ابو بصير (رضي الله عنه) ته وفرمايل لاړ شه ورسره موږ دوکه او وعده خلافي نه شو کولای، ابو بصير (رضي الله عنه) ورته وويل يا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ما مه ورته سپاره ما ته يو څو تکړه ځوانان راکړه زه مکه مکرمه درته فتحه کوم، نورو صحابه کرامو يو بل ته وکتل او ويې ويل قسم دی دغه ځوان ډير بهادر انسان دی که اجازه ورکول شي هر کار کولی شي خود رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د امر منل ضروري وو، ځکه چې په دغسې کارونو او د هغې په حکمتونو بل څوک نه پوهېدل.

ابو بصير (رضي الله عنه) هغه کسانو له خپلو ځانونو سره روان کړ څو منزله وړاندې هغوی دواړو خوراک لپاره کيناستل لږ وخت بعد يو تن سحراگشت يا لويو بولو ته لاړو او يو تن پاتې شو هغه سره ډيره تيره توره وه او هغه يې لاس کې اړوله راپوله، ويل يې چې دغه توره زبردسته توره ده ستا په شان ډيرو باندې ما تجربه کړې چې د اوس او خزرج قبيلو تکړه ځوانان وي او زما ورسره مقابلې وي او ترې داسې سرونه غوڅوم.

ابو بصير (رضي الله عنه) ورته وويل، چې توره خودې ما ته هم ډيره زبردسته ښکاري ته راکه چې ويې گورم، هغه مغزوره ځوان چې په خپل طاقت ډير نازيده، توره يې ورکړه کله چې توره ابو بصير (رضي الله عنه) لاس ته ورغله نو په يو شړق سره يې سر له تنې جدا کړ او هيسته يې ترې وغورزاوه او دې حالت کې هغه بل هم راړوان وو هغه چې کله د خپل ملگري سر وليدو چې له تنې جدا دی نو مخ په مدينه منوره يې منډې کړې.

هغه کافر مخکې دى او ابوبصير (رضي الله عنه) ورپسې دى هغه ځوان په مسجد نبوي (صلى الله عليه وسلم) ورننوتلو او چغې يې وهلې بېچ مې کړئ، دې وخت کې ابوبصير (رضي الله عنه) هم ورپسې ورسيدلو او له مخ مبارک او سترگو يې د غوصې نه اور وريدو، نور رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته يې وويل، يا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) تا خپله وعده پوره کړه زه دى په لاس ورکړم اوس ته مکلف نه يې چې بيرته مې ولېږي او ما ته اوس دغه کافر راکړه چې سړيې له تنې جدا کړم. رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وويل دغه کس موږ ته پناه راوړه اگر که د بنمن هم دى موږ پناه ورکړې ته يې نشي وژلى او ته بايد له دې ځايه لاړ شي ځکه موږ د صلحې تر اخره په خپله وعده ټينگ ولاړ يو.

ابوبصير (رضي الله عنه) له هغه ځايه ووتو او له ډير فکر او سوچ وروسته يې د سمندر غاړې ته د تللو فيصله وکړه هغه ځای ډير لرې وو خو په دې خاطر چې هلته به له لوږې مړ نشي يوشى به ورته پيدا کېږي چې تر هغې ورباندې ژوند تير کړي چې مسلمانان کاميابېږي.

کله چې ابوبصير د سمندر غاړې ته ورسيدو نو فکريې وکړو، چې دغې زبردستي تورې نه بايد کار واخلي، نو په هغه لار به اکثره د قريشو قافلې شام ته تللي او بيرته به يې تجارتي مال راوړلو نو ابوبصير (رضي الله عنه) به هره قافله لوت کوله کافران به يا وتښتيدل يا به يې مړه کړل او خوراکي شيان يې مکمل په قريشو بند کړل له بلې خوا ابوجندل (رضي الله عنه) خپل پلار سهيل بيا تړلى وو چا ورته وويل چې ابوبصير (رضي الله عنه) د سمندر غاړې ته لاړ دى او هلته يې د قريشو د قافلو لار نيولې، ابوجندل (رضي الله عنه) بيا هم په کومه طريقه ځان خلاص کړو او د شپې ووتلو تر څو چې يې پلار خبريدو نو هغه ابوبصير (رضي الله عنه) ته ځان رسولى وو، کله چې يې ابوجندل (رضي الله عنه) وليدو کلک يې په غيږ کې ونيولو او ډير زيات خوشحاله شو، چې ملگرى يې پيدا شو. اوس نو دوى دوه تنه زمريان سره يو ځای شول، دواړه هغه بهادر ځوانان وو د ټولې قافلې خلکو ورسره مقابله نه شوه کولای.

دغه خبره د مکې مکرمې نورو ځوانانو ته هم معلومه شوه او نور خلک هم ورسره يو ځای شول تر (۷۰) يا (۸۰) د دې ځوانانو تعداد ورسيدو، له يوې خوا دغه خبره رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته هم معلومه شوه چې ابوبصير او ابوجندل او نور صحابه کرام اوس په يوه مضبوط قوت بدل شوي، هغوى د مکې خلکو باندې خوراکي توکي بند کړي او د مکې مشرکين په چغودې نو ډير زيات خوشحاله شو چې يوې خوا صلحه په خپل ځای پاتې شوه او له بلې خوا مسلمانانو ته قوت پيدا شو.

نو همدې وخت ک د مکې مکرمې مشرکينو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته ليک راوېږلو چې موږ ته د دغه کسانو ضرورت نشته موږ خويي برباد کړو څوک يې مړه کړل څوک راوتښتيدل او مال يې را نه واخيستو ته دې خپل مسلمانان دروغواړه که هر څوک تا ته درځي درځي دې خو چې موږ يې له شره خلاص شو.

نور رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خپلو ملگرو ابوبصير او ابوجندل رضی الله عنهم او نورو ته ليک وليږلو چې راشئ تاسو د صلحې د شرطونو نه مستثنى شوي ياستئ، کله چې هغوى ته د ليک ور ورسيدو او ليک ابوبصير (رضي الله عنه) په لاس کې وو او لوستو يې چې مرگ ته يې ليک وويلو

او وفات شو (وَإِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ) پيا جندل (رضي الله عنه) هلته خاورو ته وسپارلو او خپله رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته راغې چې د مکې مکرمې فتحه کې هم شريک شو نورو ډيرو غزاگانو کې هم شريک شو او اخر کې اردن، لبنان کې شهيد شو، إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ.

د عثمان رضي الله عنه د سيرت مبارک (۱۵) برخه:

د عثمان (رضي الله عنه) سخاوت.

«ابن عباس (رضي الله عنه) نه روايت دی چې يوه ورځ عثمان (رضي الله عنه) رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته دعوت ورکړ، چې ډوډۍ ورسره وخوري؛ نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) يې دعوت قبول کړ او ورسره روان شو؛ نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وړاندې او عثمان (رضي الله عنه) ورپسې وروسته روان شو کله چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بيرته شا طرف ته راوکتل نو گوري چې عثمان (رضي الله عنه) يې قدمونه مبارک شماري؛ نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته مسکې شو چې قدمونه څنگه شماري؟ خو عثمان (رضي الله عنه) څه ونه ويل، کله چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د عثمان (رضي الله عنه) کور ته ورسيدو نو امريې وکړ چې د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د قدمونو د شمار برابر غلامان ازاد کړي، نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د عثمان (رضي الله عنه) په دومره زيات محبت ډير زيات خوشحاله شو. رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايې تر هغې تاسو کامل مومن کيدای نشئ چې تر څو زه درته د ځان، مال، مور او پلار نه زيات محبوب شم.

«جابر ابن عبد الله (رضي الله عنه) فرمايې چې عثمان (رضي الله عنه) ته له بهرنه تجارتي مال کې شهد او نور خوراكي شيان راغلل هغه به يې په خلکو تقسيم کړل او خپله به کور ته لاړو او سرکې سره به يې د وربشو ډوډۍ خوړله.

«په يو بل روايت له جابر ابن عبد الله (رضي الله عنه) نه روايت دی، چې يوه ورځ عثمان (رضي الله عنه) د سفر په حالت کې خپله پياده روان وو او غلام يې په اوښ سپور کړی وه نو ما ورته وويل ای امير المؤمنينه تا خو غلام په اوښ سپور کړی او تا د اوښ مهار نيولی نو ويې فرمايل، مسلمانان ټول يو شان دي يو په بل بهتري په تقوی کې لري او دا هم زما په شان انسان دی نو چې زه ستومانه کېږم دا هم ستومانه کېږي.

«عبد الله ابن عباس فرمايې چې ما د جمعې په ورځ عثمان (رضي الله عنه) وليدو چې مسجد کې پوزي باندې اوده وو بيا راپورته شو اودس يې وکړو او په ممبر يې خطبه وويله او د پوزي نښانونه يې په بدن معلومېدل.

«يو بل حديث شريف د ابونعیم نه روايت دی، چې عثمان (رضي الله عنه) سفر نه راغی او چې کله راوړسيدو نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل دا اوښ دې چو کړه يا کينهوه، عثمان (رضي الله عنه) اوښ کينولو نو هغې باندې غوړي او شهد باروو، رسول الله (صلى الله عليه وسلم)

ترې لږ و خوړل او دعا يې ورته وکړه نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمايل چې ما دغه ټول خيرات کړل ځکه چې په کوم شي باندې ستا مبارک لاس ولگېږي نو د هغې قيمت څوک نشي پوره کولای نو ځکه اوس دا د الله (جل جلاله) په لاره کې تقسيم کړه

د عثمان (رضي الله عنه) سيرت (۱۶) برخه:

← د عثمان (رضي الله عنه) د سخاوت بله بېلگه:

← په عثمان رضي الله عنه د جنت زيری.

← عثمان رضي الله عنه د خپل بدن د صفايې زيات خيال ساتل:

د مدينې لارو کوڅو کې سوالگر گزیدو خوله غريبي چا ورسره کومک نشو کولای نو چا ورته د عثمان (رضي الله عنه) کور وښوده، سوالگر د عثمان (رضي الله عنه) کور ته راغی کله چې يې غوښتل دروازه وټکوي د کور له دننه څخه اواز راغی، چې خپلې بي بي ته وايي، چې د ډيوې پلته يا باتي غټه يا ډبله ده تيل زيات سوځوي دا پلته نرۍ کړه، نو سوالگر حيران شو چې دا خودومره بخیل سپړی دی چې د ډيوې پلته هم نرۍ کول غواړي نو ما ته به څه راکړي خو بله چاره نه وه؛ نو اخريې له سوچ او فکر وروسته دروازه وټکوله نو عثمان (رضي الله عنه) راووتو سوالگر ښه ډير مشکلات او ضرورتونه ورته بيان کړل نو عثمان (رضي الله عنه) چې کور کې دومره څه نلرل نو له لاسه يې ونيولو او ورته يې وويل راځه نو سوالگر ورسره روان شو کله چې د مدينې منورې ابادۍ په ختمیدو شوه سوالگر ودریدو ورته يې وويل ته ما چيرته بيايې؟ خلک خيرات ورکولو لپاره کور ته ځي او ته ما اوس د مدينې نه بهر بيايې.

عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل مه ويريږه ستا د ضرورتونو سامان زما کور کې نه وو ځکه مې دلته راوستې، کله چې دواړه د مدينې منورې نه بهر را ووتل نو هلته د عثمان (رضي الله عنه) د تجارت قافله رارسیدلې وه نو عثمان (رضي الله عنه) هغه سوالگر ته وويل واخله دا شيان ټول ستا شول.

سوالگر حيران ودرید او يقين يې نه راتلو چې د ډيوې پلته نرۍ کولو والا دې دومره سخي وي چې دومره شيان دې ورکړي؛ نو عثمان (رضي الله عنه) ته يې وويل، ته ما پورې ټوږې مکوه که کوم شی دی له زړه نه منلی وي رابې کړه کنه نو زه په خپله مخه ځم.

عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل، زه ټوږې نکوم دا شيان ټول ستا شول او خپلو غلامانو ته يې وويل دا سامان ټول ورکړئ.

کله چې د سوالگر پوخ يقين وشو چې رښتيا وايي نو ورته يې وويل زه دغه ټول سامان نه اخلم دا زما له ضرورتونو زيات دي زه له مجبوريت سره سوال ته اړ شوی يم؛ نو ما ته دومره څه راکړه چې ضرورت ورته لرم.

عثمان (رضي الله عنه) لاسونه پورته کړل دعا يې وکړه چې يا الله (جل جلاله) شکر دی چې دغه سامان د دې سوالگر له ضرورتو زيات دی که چيرته ترې کم وي، نو ناامیده به لاړو و بيا يې سوالگر

ته وويل دا سامان که ستاله ضرورياتو زيات وي خه خبره ده خو چې کم نه وي او سامان يې ورته وسپارلو.

نو سوالگر ترې پوښتنه وکړه چې اوس دا راته ووايه چې تا خپلې بي بي ته وويل چې د ډيوې پلته نري کړه او اوس دومره سخاوت کوې، دې که خه راز دی؟ نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل هلته ماسره دا فکر وو چې زه اسراف کوونکو کې رانشم ځکه چې الله (جل جلاله) اسراف کوونکی د شيطانانو ورونه بللي او دلته خبره د الله (جل جلاله) سره ده دا صدقه چې خومره ډېره وي ثواب يې ډېر وي نو بيا سوالگر ښې ډېرې دعاوې ورته وکړې او له سامان سره ترې رخصت شو.

ابو موسی الاشعري (رضي الله عنه) فرمايې، چې يوه ورځ زه او رسول الله (صلی الله عليه وسلم) يو باغ ته داخل شو او ما ته يې وويل چې ته دروازه ساته چې څوک بې اجازې رانشي.

د صحابه کرامو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) سره دومره مينه وه چې لږ وخت به ترې غايب شو نو ورپسې کرځيدل به نو عمر (رضي الله عنه)، ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) او عثمان (رضي الله عنه) بيل بيل ورپسې راوتلي وو او پوښتنې به يې کولې نو ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) ته چا ويلي وو، رسول الله (صلی الله عليه وسلم) په دغه طرف لاړو؛ نو هغه باغ طرفته راغې دروازه يې وټکوله؛ نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ما ته وفرمايل ورشه دروازه ورته خلاصه کړه او د جنت زيری پرې وکړه.

نو ما چې دروازه خلاصه کړه نو ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) وو، نو زيری می ورباندې وکړو چې ډېر زيات خوشحاله شو بيا لږ وروسته بل چا دروازه وټکوله بيا رسول الله (صلی الله عليه وسلم) راته وفرمايل ورشه دروازه ورته خلاصه کړه او د جنت زيری پرې وکړه نو ما چې دروازه خلاصه کړه نو هغه عمر (رضي الله عنه) وو، نو زيری مې پرې وکړو چې عمر (رضي الله عنه) هم ډېر زيات خوشحاله شو بيا لږ وروسته بل چا دروازه وټکوله بيا رسول الله (صلی الله عليه وسلم) راته وفرمايل ورشه دروازه ورته خلاصه کړه او د جنت زيری پرې وکړه. نو ما چې دروازه خلاصه کړه هغه عثمان (رضي الله عنه) وو او زيری مې پرې وکړو چې عثمان (رضي الله عنه) هم بيخي زيات خوشحاله شو.

د عثمان (رضي الله عنه) بي بي مبارکې نه چې نوم يې احاديثونه دی ذکر کړی روايت کړيدی چې عثمان (رضي الله عنه) به د خپل بدن د صفايې ډير خيال ساتلو او هر ورځ به يې غسل کولو تر څو يې بدن صاف ستره وي عطر او رانجه به يې زيات خوښول.

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۱۷) برخه:

د ابوهريره (رضي الله عنه) نه روايت دی چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) وفرمايل، داسې زمانه به راشي چې اختلافونه او فتنې به زياتې شي او زما د امت زيات خلک به ورباندې اخته شي نو موږ ورته وويل چې يا رسول الله (صلی الله عليه وسلم) نو بيا موږ ته څه کول پکار دي؟ نو رسول الله (صلی الله عليه وسلم) عثمان (رضي الله عنه) طرف ته اشاره وکړه چې د امير او ملگرو لاره يې تعقيب کړئ.

د ام کلثوم (رضي الله عنه) نه روايت دی، چې عثمان (رضي الله عنه) به د شپې تهجد و ته پورته کيدو او موږ به ورته ويل، يا ما را پاڅوه يا کوم غلام چې د اوداسه او به درکوو نو عثمان (رضي الله عنه) به فرمايل چې زما زړه نه غواړي چې څوک له خوبه پاڅوم بيا به يې دوه رکعت له مونځ کې ټول قران کريم ختم کړ.

بيا عطا بن رباح (رضي الله عنه) فرمايې چې کله کله به عثمان (رضي الله عنه) د ماسختن لمونځ امامت وکړ، چې کله به فارغ شو نو يو طرف ته به يې نفل شروع کړل تر هغې چې ټول قران کريم به يې اخر په وترو کې ختم کړو.

مشکوۃ المصابيح د صحيحو روايت نقل کړې چې عثمان (رضي الله عنه) به کله د چا جنازې ته حاضر شو او بيا به قبر ته ورسره لاړ نو بيا به د قبر په غاړه ودریدو او زيات به يې وژپل تر هغې چې د وعظ کولو توان به يې نه وو.

نو صحابه کرامو ترينه پوښتنه وکړه چې يا امير المؤمنين ته بل وخت کې دومره نه ژاړې لکه د قبر په غاړه دا ولی؟

نو عثمان (رضي الله عنه) وفرمايل، چې قبر د اخرت اولنی منزل دی که څوک دې کې کامياب شونو وړاندې به هم کامياب شي او که دلته په سوال جواب کې څوک ناکام شونو اخرت کې به هم ناکام وي.

د عثمان (رضي الله عنه) نه روايت دی چې زه په مسجد نبوي (صلی الله عليه وسلم) په باب السلام باندې ننوتم او له لمونځ وروسته به باب جبرائيل (ع) باندې وتلم، يوه ورځ مې لږه بېړه وه نو باب جبرائيل (ع) باندې وتلم چې د خلکو د راننوتلو له وجې گنه گونه جوړه شوه نو گورم چې يو يمني ځوان توره په لاس کې نيولی او چې زه يې وليدم نو توره يې راته پورته کړه چې ومې وهي، ما يې لاس ونيوه ما وويل څه کوي نو هغه وويل وژنم دی، نه دې پرېږدم؛ نو ما ورته وويل ولې مې وژنې؟ نو هغه يمني ځوان راته وويل ځکه دی وژنم چې د يمن امير ظلم راباندې کړی!

عثمان (رضي الله عنه) فرمايې، ما ورته وويل ظلم په يمن کې در باندې شوی او ما دلته مدينه کې وژنې؟ نو هغه يمني ځوان وويل، هو. ځکه چې هغه امير يا والي تا مقرر کړی ته يې مسؤل يې ولی داسې خلک مقرر و چې ظلم کوي، عثمان (رضي الله عنه) وايي ما ورته وويل خبره دې صحيح ده؛ خو تا ما ته کله شکايت کړی او ما ستا شکايت نه دی اوریدلی او تاسره می عدالت نه وي کړی.

په کار خوداوه چې تا شکايت کړی وی که ستا خبره رښتيا وي ما به هغه معزول يا لرې کړی وای او ستا انتقام به مې ترې اخيستی وای، خو ستا دغه حرکت چې بی سواله او بی جوابه ما وژنې مناسب نه دی.

نو صحابه کرامو راته وويل يا امير المؤمنين دا کم عقل دښمن دی دا همداسې پرېښودل نه دي پکار؛ نو عثمان (رضي الله عنه) فرمايې چې ما بيا هغوی ته وويل چې څوک شته چې دغه ځوان وپېژني او ضمانت يې وکړي چې بيا به مدينې ته نه داخلېږي نو يو خپلوان يې راپيدا شو او هغه يې ضمانت وکړ او ما خوشی کړ.

سره له دې چې زه ورباندې پوه شوم چې دغه ځوان درواغ وييل او فقط زما د وژلو لپاره دستوري راغلی وه؛ خو الله (جل جلاله) ماته طاقت راکړو چې ويې نيسم خو دغه دښمن ما معاف کړ. يو روايت کې ذکر دي*، چې عثمان (رضي الله عنه) ته يوه ښځه راتله او خپل ضروريات به يې ورته ويل او عثمان (رضي الله عنه) به کومک ورسره کولو خو يو څه وخت نادرکه شوه نو عثمان (رضي الله عنه) يې پوښتنه وکړه چې هغه ښځه ډير وخت وشو چې نه ده راغلی نو چا ورته وويل چې د هغې بچۍ پيدا شوی او ناروغه ده نو عثمان (رضي الله عنه) ورته د بچۍ لپاره جامې او نور لباس وروپېرل او (۵۰) ديناره يې ورته د مياشتې مقرر کړل بيا چې د ماشوم عمر يو کال شو نو دغه روپۍ يې (۱۰۰) ديناره کړې.

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۱۸) برخه:

د ساحر وژل:

په اخيستو او خرڅولو کې اسانتياوې.

د مرتد حکم او څوک په مرتدانو کې راځي؟

◆ البدايه وانهايه حياة عثمان (رضي الله عنه) کې ذکر کړي چې عثمان (رضي الله عنه) ته يو سپری راغلو ورته يې وويل، زما يو دوست يوې ښځې سره ډير په مينه واده کړی وو يو بل باندې ډير گران وو اوس يې تر منځ شخړه راغلې او ځما دوست خپلې ښځې ته طلاق ورکړی اوس ورباندې پښیمانه دی او دواړه ژاړي او يوله بله جدايې نشي زغملای؛ نو زه غواړم چې د خپل دوست دغه ښځې سره نکاح وکړم او بيا يې د دخول يا جماع کولو وروسته طلاقه کړم.

تر څو يې زما دوست بيا په نکاح کړي نو ستا څنگه خوښه ده؟

نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل دغسې نکاح په اسلام کې نشته او رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ترينه منع فرمایلی ده او فرمایلي يې دي، چې دغسې نکاح کوونکی باندې د الله (جل جلاله) لعنت دی پام کوه چې دغسې يو کار رواج نکړي چې تر قيامته به يې گناه ستا په غاړه وي.

ستا دوست او د ده په شان نور خلک بايد د طلاق مسئله توقی ونه گڼي او له داسې الفاضو ځان وساتي چې بيا په ناخبرۍ کې د خپلې حلالې ښځې سره په دايمي زنا لگيايې.

◆ عبد الرحمن ابن زيد (رضي الله عنه) فرمایي چې ام المؤمنين حفصه رضي الله عنها باندې يوې ښځې چې ساحره وه سحر کړی وو او ډيره يې په تکليف کړې وه نو ما هغه ونيوله او هغې اقرار وکړ چې زه ساحره یم؛ نو ما ورته د سحر گناه بيان کړه چې سحر کفر دی او ساحر کافر دی توبه ترې وباسه او ام المؤمنين حفصه (رضي الله عنه) له سحره خلاصه کړه، خو هغې انکار وکړو نو ما وژله کله چې عثمان (رضي الله عنه) خبر شو نو ډير په غصه شو عبد الله ابن عمر (رضي الله عنه) ورته وويل، ته په داسې يو چا باندې خفه يې چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) يې وژل روا گڼلي او يو حديث يې

* الداهيه و النهايه حياة عثمان.

ورته ذکر کړو نو عثمانن (رضي الله عنه) چوپ شو او هيڅ يې ونه ويل، ځکه چې تردې وخته دغه حديث ورته نه وو رسيدلی او بيا يې په همدې حديث باندې د عمل کولو فرمان وليکلو چې که ساحر توبه ونه باسي وژل يې روا دي.

◆ عثمان (رضي الله عنه) فرمايې چې ما له يو تن نه ځمکه واخيستله او ځمکه مې تر خپل تصرف لاندې راوستله او د ځمکې د مالک لږ څه روپۍ پاتې شوې وې، ما انتظار کولو چې هغه سړی روپيو پسې راشي خو هغه ډيرې ورځې رانغې بيا يوه ورځ په لاره کې راسره مخ شو نو ما ورته وويل ته خپلو روپيو پسې ولی رانغلي؟

نو هغه راته وويل، چې تا زما سره غدريا دوکه کړې او زه دې غولولی يم، عثمان (رضي الله عنه) فرمايې ما ورته وويل، ما خو تا ته ستا د خوښې قيمت درکړی نو څنگه مې دوکه کړې يې؟

نو هغه سړي راته وويل، کله چې ما تاباندې ځمکه خرڅه کړه هغې وخت کې زه راځي وم خو لږ وخت وروسته ډيرو خلکو راته وويل چې ارزانته دې خرڅه کړې؛ نو ځکه زه هم پښېمانه يم نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وويل، سره له دې چې ځمکه زما تصرف کې راغلې ده او تا په خپله خوښه راباندې خرڅه کړې؛ خو ما له رسول الله (صلی الله عليه وسلم) نه اوريدلي چې په اخيستلو او خرڅولو کې اساني کوونکي به جنت ته ځي نو ستا خوښه ده چې خپلې روپۍ اخلي يا ځمکه او يا لوړ قيمت اخلي؟ نو هغه سړي خپله ځمکه واخيسته او ما ته يې ورکړل شوې روپۍ بيرته راکړې.

◆ د عبد الله ابن مسعود (رضي الله عنه) نه روايت دي چې د مسليمه کذاب وخت کې بعضي خلکو ايمان پرېښود نو ما عثمان (رضي الله عنه) ته خبر ورکړو چې زه دغسې خلکو سره څه وکړم؟

نو عثمان (رضي الله عنه) راته ليک راوېرلو چې دوی ته اسلام وړاندې کړه که بيرته يې اسلام ومنلو نو معاف يې کړه او که په کفر ولاړ وو نو قتل يې کړه ځکه چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) فرمايلي دي هر هغه چا چې د کافر صف مضبوط کړ او په دې هم پوهېدلو چې کافر ظالم دی يا يې د کافر حمايت کولو نو وژل يې روا دي او مسليمه کذاب تر ټولو اشد کافر دی؛ نو، عبد الله ابن مسعود (رضي الله عنه) فرمايې، ما همداسې وکړل څوک چې بيرته اسلام ته راوگرځيدل هغو مې معاف کړل او چې څوک په ارتداد او کفر ټينگ پاتې شول ټول مې ووژل.

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۱۹) برخه:

د دين فکر او کرامات.

عثمان (رضي الله عنه) فرمايې چې د رسول الله (صلی الله عليه وسلم) د وفات نه وروسته زه غمجن او فکر مند لاره کې ناست وم، چې عمر (رضي الله عنه) راباندې سلام اچولی وو او زه نه وم پوه شوی بيا عمر (رضي الله عنه) ابوبکر صديق (رضي الله عنه) ته شکايت وکړو چې عثمان زما د سلام جواب رانکړي.

کله چې زه مسجد ته لاړم نو ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) راته وویل، ولې دې د خپل ورور عمر (رضي الله عنه) د سلام جواب نه دی ورکړی، په څه شي ترې خفه یې؟ نو ورته مې وویل، ما نه لیدلی او نه پرې پوهه شوی يم؛ نو ابوبکر (رضي الله عنه) وفرمایيل ته صحیح خبره کوي؛ خو زما په فکر ته به په کوم سوچ او فکر کې ډوب وي، نو ما ورته وویل هو په الله (جل جلاله) قسم چې همداسې وه ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) راته وویل هغه څه سوچ او فکر وو چې ته یې دومره پرېشانه کړی وي، نو؛ ما ورته وویل، چې د دې امت د نجات او خلاصۍ لار په فکر کې وم، نو ابوبکر (رضي الله عنه) راته وویل، چې ما سره هم دا فکر وو خو ما له رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نه پوښتنه وکړه هغه راته وویل چې د امت د نجات لاره په قران او سنت کې ده باید تر ټولو اول همدا را ونیسئ؛ نو عثمان (رضي الله عنه) فرمایي زه ورپورته شوم او د ابوبکر (رضي الله عنه) تندي مې ښکل کړې ما ورته وویل، چې ته د دې اهل یې چې ترې پوښتنه وکړې.

◆ ماوردي د عبدالله ابن عمر (رضي الله عنه) نه روایت کړی چې عثمان (رضي الله عنه) د جمعې خطبه وېله او لاس کې یې امسا وه چې د جهجاه په نوم یو تن ورپورته شو او امسایي ترې واخیسته او ماته یې کړه؛ خو عثمان (رضي الله عنه) هېڅ ونه ویل او نه یې خطبه قطع کړه او نه بل چا د خطبې د اوریدلو په وجه څه وویل، عثمان (رضي الله عنه) یوه گوت ته پورته کړه او څه اشاره یې وکړه او بیا یې له خطبې نه وروسته هم څه ونه ویل، بیا لږ وخت بعد موږ ولیدل چې د جهجاه په لاس دانه را ختلی بیخي زیاتې چغې او فریاد ترې کوي تر هغې چې له هماغه دانې مې شو نو ټولو به ویل چې دا د عثمان (رضي الله عنه) د ښیر او له امله داسې شو.

◆ په یو روایت کې طبقات الکبری لیکلي چې عثمان (رضي الله عنه) یوه ورځ خپل غلام ته وویل ما یوه ورځ ستا غوږ کش کړی وو ته راشه او زما غوږ ونیسه او کش یې کړه نو هغه ورته وویل چې ما ښلی یې نه یې کش کوم خو عثمان (رضي الله عنه) ورسره نه منله تر هغې چې غلام یې مجبور کړ، چې غوږ نه یې ونیسي نو چې کله یې له غوږه ونيولو لږ یې کش کړ زه یې نه غوښتل چې ډیر یې کش کړي او عثمان (رضي الله عنه) به ورته ویل ښه پوره یې کش کړه چې د قیامت په ورځ در څخه خلاص شم.

◆ تاج البستکي طبقات الکبری کې لیکلي چې یو سړی عثمان (رضي الله عنه) ته راغلو او نور صحابه کرام هم ورسره ناست وو هغه وویل، چې یو سړی به دلته راشي چې هغه په لاره کې یوې زنانه سره بد کاري کړې وي نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمایيل، چې یو سړی به دلته راشي چې د سترگو به یې د زنا ښې او ښانې معلومېږي؛ نو هغه سړي ورته وویل، ولې له رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نه بعد هم وحې نازل شوې چې ته یې په سترگو کې د زنا ښې ښکاري؛ نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وفرمایيل دا وحې نه ده تجربه او کرامت دی چې الله (جل جلاله) یې چاته ورنصیب کړي زه زنا کار پیژنم او ما ته یې په سترگو کې ښې ښانې معلومېږي، نو هغه سړی چې په خپل ځان پوی شو نو چوپ شو نور یې کومه خبره ونکړه.

◆ محمد بن عبدالله ابن موسی خفاف فرمایي، چې موږ شام ته لاړو نو موږ یو سړی ولیدو چې پرمخې پروت دی او پښې یې د پنډیو سره او لاسونه یې د اوگو سره پرې شوي دي او په سترگو ژوند

دی او چغې وهي های د دوزخ اوره های د دوزخ اوره هلاک شوم تباه شوم برباد شوم جهنمي شوم؛ نو موږ ترې پوښتنه وکړه چې دا ولی؟ چا درسره داسې کار وکړ، نو هغه وویل چې کله عثمان (رضي الله عنه) محاصره شو او د هغه کور ته خلک ننوتل نو زه هم په هغې خلکو کې وم نو موږ چې د هغه کوټې ته داخل شو؛ نو د هغه بي بي هلته وه هغه له کوټې راووتله او ماته مخې ته راغله ما هغه په څپيره ووهله او عثمان (رضي الله عنه) زه وليدم او هغه راته بنسټ وکړې، چې د پښو، لاسو او سترگو خلاص شي او جهنم دې ځای شه نو زه فوراً له هغه ځايه راووتلم دلته شام ته راغلم دلته څوک وه زه پرې پوی نه شوم راغی او زما لاسونه يې په اوږو کې، او پښې له پښو سره پرې کړل او سترگې يې را نه وويستلې اوس فقط د جهنم لاره راته پاتې ده او بس.

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۲۰) برخه:

د عثمان رضي الله عنه د شهادت اسباب او د جنت زيری.

◆ يوه ورځ رسول الله (صلى الله عليه وسلم) په جبل احد ولاړ وو چې دغه غره په خوځيدو شونو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ورته وويل ودرېره تا باندې يو نبي (صلى الله عليه وسلم)، بل صديق او دوه شهيدان ولاړ دي نو غر ودریدو او رسول الله (صلى الله عليه وسلم) سره ابوبکر (رضي الله عنه)، عمر (رضي الله عنه) او عثمان (رضي الله عنه) وو.

◆ د ابو موسی الاشعري (رضي الله عنه) نه روايت دی چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) زما سره په يوباغ کې وه نو چا دروازه وټکوله نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) راته وفرمايل چې دروازه ورته خلاصه کړه او د جنت او شهادت زيری ورکړه نو کله چې ما دروازه خلاصه کړه نو هغه عثمان (رضي الله عنه) وو.

◆ د ام المؤمنين عيشې صديقې رضي الله عنها نه روايت دی چې ماته رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د وفات نه لږ مخکې وفرمايل چې ما ته زما ملگری راوغواړه نو ما ورته وويل ابوبکر صديق (رضي الله عنه) نو هغه وويل نه، بيا ما ورته وويل عمر (رضي الله عنه) هغه راته وويل نه بيا ما ورته وويل عثمان (رضي الله عنه) نو هغه راته وويل هو نو ما عثمان (رضي الله عنه) راوغوښتنو کله چې عثمان (رضي الله عنه) راغی نو ما ته رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل ته لږه وړاندې لاړه شه زما عثمان (رضي الله عنه) سره پټه خبره ده نو زه ترې لرې کيناستم نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) عثمان (رضي الله عنه) ته غوږ کې خبرې وکړې چې د عثمان (رضي الله عنه) شکل ورسره تغير شو بيا يې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته لاس ورکړو لکه چې څوک چا سره قول او وعده کوي.

بيا چې کله د عثمان (رضي الله عنه) د خلافت اخري وخت شو او خوارجو ظهور وکړو او هغوی عثمان (رضي الله عنه) کور کې محاصره کړ نو هغې کې څه ناپوهه مسلمانان هم وو او عثمان (رضي الله عنه) د هغوی سره جنگ کول نه غوښتل او ويل يې چې ما ته رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د

صبر کولو امر کړی دی نو موږ ته هغه خبره یاده شوه چې عثمان (رضي الله عنه) رسول الله (صلى الله عليه وسلم) سره لاس باندې عهد او وعده کړې وه.

◆ د عبد الله ابن عمر (رضي الله عنه) نه روایت دی چې کله خوارجو عثمان (رضي الله عنه) خپل کور کې محاصره کړ نو هغوی د منافقینو او بعضي قوم پرستو مسلمانانو په شمول (200) تنه وو؛ نو عثمان (رضي الله عنه) ورته په دیوال سر ورنښکاره کړ او ورته یې وویل، تاسو ولې زما وژلو پسې راخیستې ده؟ ما له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نه اوریدلي دي چې له درې قسمه خلکو علاوه د هیچا وژل روا نه دي.

اول: محصن زنا کار چې واده یې وي او بیا هم زنا وکړي، نور جم کېږي یعنې په تیږو به ویشتل کېږي، چې ترڅو مړ شي.

دویم: قصاص والا یعنې چې چا په ناحقه قتل کړی وي او ثبوت پرې وشي نو وژل کېږي به.

درېم: مرتد چې د اسلام نه بیرته کفر ته ور وگرځي نو وژل یې روا دي.

نو ای خلکو قسم په الله (جل جلاله) چې ما نه په جهالت کې زنا کړې او نه په اسلام کې، قسم په الله (جل جلاله) چې ما هیڅ کله ناحقه قتل هم نه دی کړی او قسم په الله (جل جلاله) چې زما په زړه کې هم د مرتد کیدلو سوچ او فکر ندي پیدا شوی، بیا عثمان (رضي الله عنه) وفرمایله په الله (جل جلاله) له، رسول الله (صلى الله عليه وسلم)، ملایکو او آخرت ایمان لرم نو بیا ولې زما مرګ درته اسانه ښکاري؟

ابو امامه (رضي الله عنه) فرمایې، چې کله د عثمان (رضي الله عنه) کور باغیانو خوارجو محاصره کړ خوراک، څښاک او هر څه یې ورباندې بند کړل، نو د عثمان (رضي الله عنه) د کور تر څنګ د بلاط په نوم کورونه وو، هغه طرف د باغیانو او خوارجو نه په امن کې وو؛ نو عثمان (رضي الله عنه) د قضایې حاجت لپاره تللی وه او موږ هلته ناست وو نو موږ ته یې تشریف راوړ او ویې وفرمایله چې باغیان او خوارجو ماته د قتل گواښونه راکوي.

ابو امامه فرمایې موږ ورته وویل، تاته الله (جل جلاله) کافي دی هغه به دی مددگار شي نو بیا عثمان (رضي الله عنه) هماغه خبره تکرار کړه چې غیر له ناحقه قاتل، محصن زناکار او مرتد نه د بل مسلمان وژل نه دي روا ترڅو چې د کافر صف ته نوي لاړ او هغه یې نوي قوي کړي.

ابوهریره (رضي الله عنه) فرمایې چې کله خوارجو او باغیانو د عثمان (رضي الله عنه) کور محاصره کړو زه عثمان (رضي الله عنه) ته ورغلم او د باغیانو سره د جنګ کولو مشوره مې ترې غوښتله او د دې محاصرې ډیرې ورځې تیرې شوې وې ما فکر وکړ چې عثمان (رضي الله عنه) به ډیر وږې او تېرې وي؛ خو چې ومولیده بالکل تازه وو، نو عثمان (رضي الله عنه) راته وفرمایله چې ماته رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خوب کې راغی او راته یې وویل ته به ډیر تېرې شوی یې؟

نو عثمان (رضي الله عنه) فرمایې ما ورته وویل هو!

نو رسول الله (صلى الله عليه وسلم) راته وویل، که غواړې چې الله (جل جلاله) په دې خوارجو فتحه درکړي هم الله (جل جلاله) به دې امداد وکړي او که غواړې موږ سره جنت کې روژه ماته کړې نو هم

ستا خوښه ده نو عثمان (رضي الله عنه) فرمايې چې ما ورته وويل، چې يا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) غواړم جنت کې له تاسې سره روژه ماته کړم.

نو ابوهريره (رضي الله عنه) فرمايې، چې عثمان (رضي الله عنه) د خپلې کوتې بام ته اشاره وکړه چې له دې بام نه يوه بوقه چې اوبه پکې وي رابښکته شوه او ما ته يې اواز وکړو چې اوبه وڅښه او ماله هغې بوقې اوبه وڅښلې قسم دی چې تر اوسه زما په سينه کې د هغې اوبو يخوالی او خوږوالی په خوله کې محسوسوم.

د عثمان (رضي الله عنه) به ضد دغه بغاوت يو يهودي چې عبد الله بن سبا نومیده شروع کړی وه کله چې عثمان (رضي الله عنه) خليفه شو؛ نو له اولې ورځې دغه يهودي دغه خبرې کولې چې د خلافت حق د علي (رضي الله عنه) دی او علي (رضي الله عنه) د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) زوم او د تره ځوی دی نو چې کله علي (رضي الله عنه) خبر شو هغه ترې شام ته وتښتیدو او (۷) تنه خوارج علي (رضي الله عنه) قتل کړل دغه يهودي عبد الله ابن سبا شام کې بعضي کمزوري مسلمانان د قوم پرستۍ په شعار و غولول او څه اندازه خوارج او منافقين هم ورسره شول اخريې دغه شورش او بغاوت ته عملي بڼه ورکړه او مدينې منورې ته راغلل.

د خوارجو اول هدف دادی چې لمړۍ هغه مسلمانان له منځه وړي چې په اسلام مضبوط او ټينګ ولاړ وي، د خوارجو شعارونه تل غلوونکي او تيرايستونکي وي چې بې علمه او کمزوري مسلمانان ورباندې ډير ژر غوليږي همدا وجه وه چې، دغه عبد الله ابن سبا يهودي د مکې د فتحې په ورځ عثمان (رضي الله عنه) ته راغلی وو او قسمونه يې ورته خوړلي وو، چې زه مسلمان شوی يم او کله چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته پس له نيولو راوستل شوی وه؛ نو عثمان (رضي الله عنه) رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته ويلي وو، چې ما ته يې قسمونه خوړلي چې زه مسلمان يم او عثمان (رضي الله عنه) يې ضمانت هم کړی وه.

خوارج نه يواځې چې دروغجن دي بلکې احسان فراموشه هم دي بيا همدې يهودي، نور خوارج تيار کړل چې د عثمان (رضي الله عنه) د خلافت موضوع مشکوکه کړي او په ضد يې قيام وکړي.

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۲۱) برخه:

عبدالله ابن سبا څوک وو؟

د عبد الله ابن سبا غلطې کارنامې.

د مسلمانانو تر منځ خپل منځي جگړې.

◆ په صحابه کرامو د کفر او ارتداد ټاپه لگول خصوصاً په ابوبکر (رضي الله عنه)، عمر (رضي الله عنه)، عثمان (رضي الله عنه) او ام المؤمنين عايشه رضي الله عنها صديقه باندې او په بي بي عايشه (رضي الله عنه) باندې د زنا تهمت سره له دې چې قران کې يې د صفایي آياتونه نازل شوي دي.

* کنز العمال جلد 1 صفحه 78، مسند امام احمد جلد 4، البدايه والنهايه جلد 7 صفحه 181، اخرج ابن سعد جلد 3 صفحه 46 عن ابی سهله بمعناه اطول من هذا وعند عبد الرزاق والحسن بن سفيان

◆ د مسلمانانو ترمنځ د کنځلو او بدو ردو ويلو رواج همدې څښتنو شروع کړی دی.

◆ د لعنت ويلو رواج ابن سبا شروع کړی.

◆ د شيعه مذهب بنسټگر همدا يهودي دی.

◆ علي (رضي الله عنه) ته د ربوبيت صفات همده ورکړي او رواج کړي دي.

◆ د احترام او عزت په نوم د يو مسلمان بل مسلمان ته سجده همدې لعين رواج کړې ده.

◆ د مسلمانانو د يو بل په وژلو باندې د جنت گټلو دروغجن شعار همدې لعين رواج کړي دي.

عبداللہ ابن سبا له اصله يمني وو چې په ابن الاسود مشهور وو او يهودي وو ډير چالاک او فصيحې ژبې والا وو؛ نو ځکه يهوديانو د مسلمانانو ترمنځ د نفاق اچولو لپاره غوره کړ، بعضي اسلامي زده کړې يې ورزده کړې او مدينې منورې ته يې د خپلو موخو او اهدافو د ترلاسه کولو لپاره راوېږلو او ظاهراً يې د اسلام راوړلو اعلان وکړ، د مسلمانانو ترمنځ به يې هروخت د نفاق خبرې خپرولې زيات ته موقع هغه وخت په لاس ورغله چې د صحابه کرامو (رضي الله عنه) د اهل حل والعقد شوری د علي (رضي الله عنه) په خوځه عثمان (رضي الله عنه) خليفه وټاکل شو؛ نو دغه يهودي به خلکو ته ويل چې د خلافت حق د علي (رضي الله عنه) وو؛ خو عثمان (رضي الله عنه) ترينه په زور ځان خليفه کړ.

دغه يهودي به علي (رضي الله عنه) ته د الوهيت صفتونه ورکول، ده به ويل د علي (رضي الله عنه) چې خوښه نه وي نو نعوذ باللہ، اللہ (جل جلاله) هېڅ نه شي کولای د قران کريم د لسو سپارو پټولو الزام يې په رسول الله (صلی الله عليه وسلم) باندې ولگولو.

علي (رضي الله عنه) ته به يې علم غيب ثابتول او علي (رضي الله عنه) په باره کې داسې خبرې کولې چې سراسر درواغ دي، دې يهودي به ويل نبوت لپاره علي (رضي الله عنه) غوره شوی وو؛ خو چې کله جبرائيل (ع) راغی نو د علي (رضي الله عنه) په بستره محمد (صلی الله عليه وسلم) پروت وو نو په غلطۍ کې يې وحې نازله کړه.

دغه يهودي عبداللہ ابن سبا اول حجاز کې همداسې د علي (رضي الله عنه) د الوهيت خبرې خپرې کړې او د قبایلو نوي مسلمان شوي خلک يې ځان سره ملگري کړل بيا يې د قریشو کمزوري مسلمانان چې لاله اسلامه پوره خبر نه وو د قوميت په اور کې سره راجمع کړل.

کله چې علي (رضي الله عنه) خبر شو نو د نيولو حکم يې وکړو؛ خو دغه چالاکه ترې کوفې ته وتښتیدو او نور ملگري يې هم پټ شول فقط (6) شپږ تنه علي (رضي الله عنه) ته په لاس ورغلل له هغوی نه علي (رضي الله عنه) پوښتنه وکړه چې تاسې زما په باره کې څه عقیده لرئ، هغوی هماغه د الوهيت يعنې ربوبيت صفات بيان کړل نو علي (رضي الله عنه) هغوی اور ته واچول علي (رضي الله عنه) څه وخت بعد کوفې ته لاړو.

الجحفي (رضي الله عنه) فرمایي، چې زه خبر شوم چې علي (رضي الله عنه) دلته راغلی نو زه ورغلم او د جمعي ورځ وه؛ نو ما ترې واوریدل چې ويې فرمايل، چې له رسول الله (صلی الله عليه وسلم) نه بعد بهتر خلک ابوبکر (رضي الله عنه) او عمر (رضي الله عنه) دي له خطبې وروسته ما ترې پوښتنه وکړه چې ابن الاسود خو وايي چې ته په دواړو خليفگانو لعنت وایي؛ نو، علي (رضي الله عنه) وفرمايل نعوذ باللہ زه د ابن الاسود څښتن خبر نه پناه غواړم بيا يې وفرمايل چې ما ته يې حاضر

کړئ، خو عبدالله ابن سبا له هغې ځايه بصري ته تېښتيدلی وه کله چې هلته ورپسې ورغې، بيا يې بصره کې پټ د دعوت چلولو چې لږ ملگري يې پيدا کړل نو هغوی يې هلته پرېښودل بيرته يمن نه لاړو، هلته يې څه موده دغه زهرجنه عقیده خپره کړه او له هغې ځايه شام ته لاړو، شام کې امير معاويه (رضي الله عنه) حاکم وو هغه چې ورباندې خبر شو د نيولو حکم يې وکړو خو ابن سبا له هغه ځايه په تېښته کامياب شو او مصر ته لاړو مصر د ده د عقيدې خپرولو لپاره مناسب ځای وو ځکه چې هلته د يهودو بيخ او بنياد مضبوط وو، هلته يې ډير دعوت وچلولو چې له هغې ځايه يې يو لښکر د عثمان (رضي الله عنه) د وژلو لپاره جوړ کړ، تر هغې چې لاره کې نور قبایل هم ورسره ملگري شول چې مدينې منورې ته راوړسيدل نو ټول (2۰۰۰) جنگيالي ورسره ملگري شول او مدينه منوره کې يې عثمان (رضي الله عنه) په کور کې (4۰) ورځې کلابند کړی وه.*

د عثمان رضي الله عنه د سيرت مبارک (۲۲) برخه:

د عثمان (رضي الله عنه) خوار جو باغيانو او دوکه شويو مسلمانانو ته خبر داری.

د ابوليلي کندي (رضي الله عنه) نه روايت دی چې زه عثمان (رضي الله عنه) ته د خوار جو سره دمقابلې کولو د اجازت غوښتلو لپاره ورغلم نو زه هلته وم چې عثمان (رضي الله عنه) هغوی ته د کړکۍ نه سرور ښکاره کړ او ورته يې وويل، ای خلکو ما مه وژم زما قتل تاسو ته نه دی روا قسم په الله (جل جلاله) که زه تاسو ووژلم او بيا د يو بل د وژلو رواج مو جوړ کړ؛ نو له دې وروسته به کله هم په اتفاق نه شئ او نه به يو ځای لمونځ وکړئ او نه به بيا تاسو ته د غسې فتحې نصيب شي او نه به يو اتفاق او اتحاد جهاد وکړئ، بيا يې د دواړو لاسو گوتې يو بل کې ټنبا سلفې او ويې ويل، تاسو به د غسې د يو بل سره په خپلو منځو کې په جنگ اخته شئ او د بنمن به مو ارام ژوند تيروي، تاسو د دنياوي گټو لپاره يو مسلمان مه وژئ بيا يې د سورت هود دا ايات تلاوت کړ.

بسم الله الرحمن الرحيم، يَاقَوْمُ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي. الخ

ترجمه: ای قومه زما ضد او عداوت دې تاسو ته د دې نشي چې تاسو باندې داسې مصيبتونه نازل شي لکه د نوح قوم، د هود قوم او صالح قوم. او دلوط د قوم خبر هم لری نه دی تاسې ټول ترې خبر ياست، بيا يې عبدالله بن سلام (رضي الله عنه) ته څوک ولېږلو چې ستا څه خيال دی ما ته څه کول پکار دی، ځکه چې هغه د تورات عالم وو او تورات کې داسې ټولې خبرې ليکلې وې نو هغه ورته جواب راوړلېږلو چې صبر وکړه جنگ کول اختيار نکړې که دوی تا شهيد کړي نو د قيامت په ورځ به تاسره دليل وي او دوی به الله (جل جلاله) راوښي.

د مغیره ابن شعبه (رضي الله عنه) نه روايت دی چې زه عثمان (رضي الله عنه) ته ورغلم ما ورته وويل، چې زه تا ته درې خبرې مخې ته کوم، ته بايد ورباندې عمل وکړې.

اول: ته بايد په هغه دروازه ووځې چې کومه باندې باغيان نشته او ځان مکې مکرمې ته ورسوي دوی به هلته تا هېڅکله ونه وژني او حرم شريف د حرمت خيال به وکړي.

دوهم: ته بايد شام ته لاړ شي هلته امير معاويه (رضي الله عنه) دى هغه ستاد تره خوى دى او تا حاكم مقرر كړى دى او هغه ښه مضبوط دى هغه به تا په امن كړي.

دريم: ته زموږ امام او خليفه يې تاسره اكثر مسلمانان او تكړه صحابه كرام دي لكه زبير بن عوام (رضي الله عنه)، حسن ابن علي (رضي الله عنه)، عبدالله ابن عمر (رضي الله عنه) او نور (70) تنه اوس تاسره دلته موجود دي؛ نو ته موږ ته د جنگ كولو حكم وكړه الله (جل جلاله) د حق ملگرى دى او حق به بريالى شي او دوى خوارج به له مدينې وباسو او ته به په امن كې شي، په الله (جل جلاله) قسم چې تا ته د دوى سره جنگ كول روا دي نو مغيره بن شعبه (رضي الله عنه) فرمايې، چې عثمان (رضي الله عنه) راته داسې جواب راكړ.

ته چې وايې، مكې معظمې ته لاړ شه نو ما له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نه اوريدلي چې هر چا مكه مكرمه كې وينې توى كړې او يا يې سبب شو نو د قيامت په ورځ به د ټولې دنيا د قتلونو نيمايې عذاب ورباندې وي او زه نه غواړم چې د داسې فتنې سبب شم، ځكه دغه باغيان او خوارج او د ابن سبا يهودي پيروان هېڅ دين نلري دوى د نفس او خواهش تابعدار دي.

او دوهم دا چې زه شام ته امير معاويه ته ورشم نو دا خبره صحيح ده چې زه به هلته په امن شم خو خوارج به هلته ضرور راځي او خپل منځي جگړې به شروع كېږي او زما په سبب به د مسلمانانو بېخايه وينې توى شي او گناه به بيا هم زما په غاړه وي بله دا چې زه دا نه خوښوم چې د خپل حبيب رسول (صلى الله عليه وسلم) نه او د هجرت د مقام نه لرې و او سپرم، زه مرگ خوښوم خو د خپل حبيب (صلى الله عليه وسلم) نه لرې نه.

دريم دا چې زه تاسو ته د جنگ كولو امر دركړم نو دې يهودو او خوارجو سره هغه كسان ملگري دي چې كليمه وايې؛ خو غوليدلي دي زما د مرتد كيدلو دروغجن شعار ورته ويل شوي دي د اهل بيتو د دروغجنې مينې خبرو دو كه كړي ماته دغه خلكو كې مسلمان او كافر نه معلومېږي نو ځكه زه نشم كولاى چې د دوى په سبب يوه كليمه ويونكى مړ كړم.

د ابو هريره (رضي الله عنه) نه روايت دى چې زه د عثمان (رضي الله عنه) د محاصرې په وخت كې عثمان (رضي الله عنه) ته ورغلم ما ورته وويل، باغيان او خوارج ستا دروازه كې ولاړ دي په الله (جل جلاله) قسم چې دوى سره جنگ كول روا دي ته موږ ته امر وكړه چې ورسره وجنگېږو؛ نو عثمان (رضي الله عنه) راته وويل ايا ته غواړې چې ما د خپل منځي جگړو لپاره سبب وگرځوې، قسم په الله (جل جلاله) چې ما د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نه اوريدلي، چې ويې فرمايل څوك چې د خپل منځي جگړو سبب شو د قيامت په ورځ به د ټولو وژل شوو گناه كې شريك وي.

ابو هريره (رضي الله عنه) فرمايې چې د عثمان (رضي الله عنه) د دې خبرو وروسته زه كور ته لاړم قرار كور كې كيناستم بيا مې د هېچا ملگرتيا ونكړه^o.

^o البداية والنهاية جلد 7 صفحه 210، حكاية الصحابة فصل خلفاء الراشدين ج اول:

د عثمان رضي الله عنه د سيرت مبارک (۲۳) برخه:

د محاصرې جاري والی او د صحابه کرامو رضي الله عنهم رايې.

«د عبداللہ ابن زبیر (رضي الله عنه) نه روایت دی چې زه د عثمان (رضي الله عنه) سره د ده په کور کې وم نوم ما عثمان (رضي الله عنه) ته وویل، چې تاسره دلته څه تکرې ځوانان شته چې که د خوارجو او ناپوهانو مقابلې ته ووځي نو الله (جل جلاله) به یې ضرور کامیابوي ځکه چې ته په حقه یې ته موږ ته اجازه وکړه چې جنگ ورسره وکړو نو عثمان (رضي الله عنه) راته وفرمایل زه تا ته په الله (جل جلاله) له) قسم درکوم چې داسې ونکړې او ما د خپل منځي جگړو سبب و نه گرځوي زه نه غواړم چې یو داسې طریقه رامنځته کړم چې په هغې کې د کوم مسلمان وینه توی شي.

«بل روایت کې دي چې عبداللہ بن زبیر (رضي الله عنه) ورته وفرمایل امیر المؤمنین قسم دی چې تا ته اوس د دې باغیانو وژل روا دي نو عثمان (رضي الله عنه) وویل نه نه داسې نکوم دوی سره دوکه شوی او کمزوري مسلمانان دي زه هغه نشم پیژندلای نو ولی یې وینه توی کړم.

«د عبداللہ ابن عامر (رضي الله عنه) نه روایت دی، چې ماله عثمان (رضي الله عنه) واوریدل چې ویې فرمایل زما په نزد غوره هغه څوک دی چې خپله توره د خپل منځي جگړو نه راحصاره کړي او څوک و نه وژني.

«ابن سیرین (رح) فرمایې چې زید ابن ثابت (رضي الله عنه) عثمان رضی الله عنه ته راغی او ورته یې وفرمایل چې د انصارو صحابه کرامو رضی الله عنهم د ځوانانو یو ټولی دروازه کې ولاړ دي که ته اجازه ورکړې نو ستا په دفاع کې به وجنگېږي او دغه خبره یې څو واره تکرار کړه او ورته یې وویل، تاسره دلته هم عبداللہ ابن عمر (رضي الله عنه)، عبداللہ بن زبیر (رضي الله عنه) او حسن بن علي (رضي الله عنه) شته او (700) کسان لری امر وکړه چې خوارجو او باغیانو سره وجنگېږي؛ خو عثمان (رضي الله عنه) ورته وویل، نه زه دا کار نشم کولای زه د مسلمانانو وژنه نشم کولای.

«عبداللہ بن ساعده (رضي الله عنه) نه روایت دی سعید ابن عاص رضی الله عنه عثمان رضی الله عنه ته راغی چې دغه باغیان دروازه کې موجود دي موږ په تیږو ولي، نېزې راته پړقوي، ډېر صحابه یې زخمیان کړل او ته اجازه نه ورکوي چې ورسره وجنگېږي، نو عثمان (رضي الله عنه) ورته وویل زه پوهېږم که جنگ شروع کړم، الله (جل جلاله) به ما ته فتحه راکړي؛ خو زه نه غواړم مسلمانان خپل منځي جگړو کې ښکېل شي.

کله چې سعید ابن عاص (رضي الله عنه) دغه خبره واوریدله نو ویې ویل قسم په الله (جل جلاله) چې بیا زه لتا نه مشوره و نه غواړم بهر ووتو او په خوارجو یې حمله وکړه ډیر یې مړه کړل اخري یې سر په تورو ولېږدو او شهید شو.

«عمر ابن سعد (رضي الله عنه) د خپل پلار نه روایت کړو چې زما ورور عامر ابن سعد (رضي الله عنه) ورته راغی او ورته یې وویل، پلار جاننه خلک جنگ ته تیار دي عثمان (رضي الله عنه) محاصره دی او ته قرار کور کې ناست یې، ته زموږ په شان توره وهوونکي ځامن لرې او خپله هم یو تکرې پهلوان یې ولې نه وځي؟

نو سعد (رضي الله عنه) وويل، بچيه زه لتانه بښه پوهېږم ايا ته غواړې چې ما خپل منځي جگړې ته ور داخل کړې زه پوهېږم چې د خوارجو او يهودو وژل روا دي؛ خو ناپوهه مسلمان قوم پرستان هم ورسره دي زه به مسلمان له کافره څنگه جلا کوم بيا يې ورته وفرمايل، زويه قسم په الله (جل جلاله) زه به تر هغې ونه جنگېږم چې تر څو مې داسې توره لاس ته نه وي راغلي چې دوه سترگې ولري، ژبه ولري او دوه شونډې ولري، چې زه يې په کافر، يهودي او يا خوارج پورته کړم نو ويې پېژني او راته ووايې وهه يې کافر دی، يهودي دی او خوارج دی او زه شپږ ترې تير کړم او سترې غوڅ کړم او توره کار پرې وکړي او که په مسلمان يې پورته کړم نو توره يې وپېژني چې مسلمان دی او راته ووايې مه يې وهه چې مړ يې نکړي مسلمان دی، بيا سعد وفرمايل چې ما له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) نه اوريدلي چې د غسې د فتنې په وخت هغه څوک بهتر دی چې کور کې کيني او شخصي او خپل منځي جگړې ونکړي.

د عثمان رضي الله عنه د سيرت (۲۴) برخه:

عثمان (رضي الله عنه) ولي له خلافته استعفا نه ورکوله؟

د عثمان (رضي الله عنه) فضيلت.

د عثمان (رضي الله عنه) شهادت.

• د طلحه بن عبيد الله (رضي الله عنه) نه روايت دی چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل، د هر چا يو نژدې ملگری وي، زما د جنت ملگری عثمان (رضي الله عنه) دی.

• د حسنینو (رضي الله عنهم) او عبد الله بن زبیر (رضي الله عنه) نه روايت دی چې موږ د عثمان (رضي الله عنه) سره د ده په کور کې وو؛ نو چې کله اخري ورځې شوې موږ ورته وويل چې اجازت راکړه چې موږ د خوارجو سره و جنگېږو نو عثمان (رضي الله عنه) راته وفرمايل که تاسو نه خفه کېږئ خپلو کورو ته لاړ شئ بيا يې دروازه راته خلاصه کړه او موږ خپلو کورو ته لاړو.

• حسن (رضي الله عنه) فرمايې، چې ما خپل والد علي (رضي الله عنه) ته وويل، چې عثمان (رضي الله عنه) محاصره دی او ته قرار ناست يې نو هغه راته وويل، چې زه پوهېږم عثمان (رضي الله عنه) جنگ او وينه تويول نه غواړي نو ځکه کور کې ناست يم.

د عثمان (رضي الله عنه) نه چې کومو خلکو د خلافت پر بښودو غوښتنه کوله اکثره خوارج او يهود وو او ډير لږ ناپوهه قوم پرست مسلمانان ورسره وو کوم جليل القدر صحابي ترې غوښتنه نه وکړې، بل دا چې عايشه (رضي الله عنه) فرمايې چې ما عثمان (رضي الله عنه) ته وويل ته دغه خوارجو سره جنگ ولی نه کوې؟ نو هغه راته وويل چې ستا په کور کې چې ما سره رسول الله (صلى الله عليه وسلم) پټې خبرې وکړې او بيا يې عهد او قول را څخه واخيست نو هغه همدا خبرې وې ما ته رسول الله

^۱ اخرج البدايه والنهايه، جلد 7 صفحه 282، و اخرج ابونعيم فى الحلية جلد 1 صفحه 94، وايضاً راوه طبرانى مثل ذلك، والهيثمى جلد 7 صفحه 299، وعن ابن سيرين مثله.

(صلى الله عليه وسلم) وفرمايل چې تاته به خلك يو كميس درواغوندي پام كوه چې بېرته يې تر مرگه لرې نكړې، نو هغه كميس همدا خلافت دى.

بل داچې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ماته د صبر كولو ويلى وو او د خوارجو سره په دې خاطر د جنگ نه منع كړى يم چې ناپوهه مسلمانان ورسره ملگري دي نو ماته د داسې خلكو وژل ناروا دي چې كلمه وايي ځكه چې د جنگ په وخت خوارج او مسلمان پيژندل مشكل دي.

❖ د ذالحجې مباركه مياشت وه او زياتره صحابه كرام حج ته لاړل، هغوى فكر كاوه چې د عثمان (رضي الله عنه) محاصره به نوره هم اوږده شي؛ نو ځكه حج ته لاړل دلته مدينه منوره كې عبدالله ابن سباد ملگرو سره د عثمان (رضي الله عنه) د كور دروازه وسوځوله او د سهار د لمونځ نه بعد عثمان (رضي الله عنه) د قران كريم تلاوت كولو چې يهودي خوارج د عثمان (رضي الله عنه) كور ته دننه شول او په عثمان (رضي الله عنه) اول گزار ابن سبا يهودي وكړو چې وينه مباركه يې د قران كريم په دې آيات مبارك ورتويه شوه،

{فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ}

ترجمه: زړدى چې چې الله به ستا لپاره كافي شي د دوى نه او الله اوريدونكى او پوهه دى.

يهودي خوارجو عثمان (رضي الله عنه) شهيد كړ او نورو مسلمانانو ته يې د فتنې دروازه خلاصه كړه د شيعه گانو د عقيدې موسس عبدالله ابن سبا د عثمان (رضي الله عنه) په شهيد كولو د يوې داسې عقيدې دروازه پرانيسته چې تر قيامته به مسلمانانو ته د دوى اضرار له يهودو او نصاراو زيات وي، څومره مشكلات چې شيعه گانو د اسلام په تاريخ اهل بيتو ته پيدا كړي هيڅ له دې زياته بېلگه يې بله نشته.

❖ خوارجو عثمان (رضي الله عنه) شهيد كړ خو د عثمان (رضي الله عنه) اخلاق، حيا، سخاوت، بهادري او فتوحات ژوندي دي، د عثمان (رضي الله عنه) د قران كريم ترتيب او جمع كولو خدمات تر قيامته ژوندي دي.

د عثمان رضي الله عنه د سیرت (۲۵) او اخري برخه:

د عثمان (رضي الله عنه) د خلافت دوران كې د مختلفو ملكونو فتحه كيدل.

د افغانستان فتحه:

عثمان (رضي الله عنه) حذيفه ابن يمان د عبدالله بن عامر (رضي الله عنه) تر قوماندې لاندې د اذربايجان ته ولېږلو له فتحې څخه څه وخت بعد حذيفه ابن يمان (رضي الله عنه) ارمنيا ته مخه كړه هغه هلته په جگړه بوخت شو د اذربايجان خلكو بيا شورش وكړو؛ نو حذيفه ابن يمان (رضي الله عنه) وليد بن عقبه (رضي الله عنه) هلته ولېږلو او د اذربايجان د خلكو شورش يې ناكام كړ له هغې ځايه بېرته د مدينې منورې په طرف روان شو لاره كې ورته د امير المؤمنين عثمان (رضي الله عنه) ليك ورسيدو، چې شام ته د امير معاويه (رضي الله عنه) د كومك لپاره مجاهدين ولېږي ځكه چې

* مسند امام احمد باب فضائل عثمان، الاستيعاب ج 2، حلية الاولياء 4 باب العشرة مبشرة.

شام د عمر (رضي الله عنه) په وخت کې فتحه شوی وو؛ خو د عبد الله ابن سبا خوارجو وخت په وخت شور شونه کول نو ولید بن عقبه (رضي الله عنه) د شام طرف ته (8000) اته زره مجاهدین ولېږل، چې هغوی د خوارجو هغه شورش او بغاوت ختم کړي.

بل خوا عبد الله بن عامر (رضي الله عنه) چې د عراق د بصرې والي وو له هغې ځایه اخنف بن قیس (رضي الله عنه) د خراسان طرف ته راوېږلو ځکه عبد الله بن عامر (رضي الله عنه) د عمر (رضي الله عنه) د خلافت په وخت کې د خراسان لږې برخې نیولې وې چې بیرته یې له لاسه وتلې وې، نو اخنف بن قیس ترکستان، ایران او نور ځایونه فتحه کړل او قندهار ته یې عاصم ابن عاصم التميمي (رضي الله عنه) راوېږلو چې د قندهار خلکو ورسره شدید مقاومت وکړ، ډیر تلفات یې ورواړول خو اخر د عاصم (رضي الله عنه) لښکر قندهار فتحه کړ.

بیا پخپله خراسان ته راغی او د جنگ قوماندنه یې اخنف بن قیس (رضي الله عنه) ته ورکړه هغه د اوسني افغانستان زیاتره برخې ونیولې لکه کابل، غزنی او زابل خو څه وخت وروسته دغه خلکو بغاوت وکړ او دا ځایونه د مسلمانانو له لاسه ووتل، له بل خوا عبد الله بن عامر التميمي (رضي الله عنه) پخپله جوزجان، تالقان او فاریاب ونیول دغه جگړه کې ډیرش زره (3000) مجاهدینو برخه اخیستې وه.

ربیع بن زیاد الحارثي (رضي الله عنه) هم عبد الله بن عامر (رضي الله عنه) قوماندان وو زرنج او ورسره علاقې یې فتحه کړې او عبد الرحمن بن سمرة (رضي الله عنه) یې کابل طرف ته راوېږلو؛ خو د کابل خلکو د مسلمانانو پروړاندې ډیر شدید مقاومت وکړ او د عبد الرحمن بن سمرة (رضي الله عنه) مجاهدین یې ښار ته د ننوتلو څخه منع کړل؛ خو مسلمانانو د کابل ښار تر ډیره وخته محاصره کړې و ساتلو اخر د کابل اوسیدونکي تنگ شول او مجاهدین یې کابل ته پرېښودل په داسې حال کې چې د مجاهدینو منجنیقونو د کابل زیاته برخه و یجاړه کړې وه.

عبد الله بن عامر التميمي (رضي الله عنه) بیرته بصرې ته لاړ او اقرع بن حابس (رضي الله عنه) یې دلته امیر وټاکلو اقرع ابن حابس (رضي الله عنه) جوزجان ته لاړو چې جوزجانیانو بیا بغاوت کړی وو هغه هلته مصروف شو دلته کابل، غزني او زابل کې بیا بغاوت وشو چې د اوسني افغانستان زیاتره برخې بیا د مسلمانانو له لاسه ووتلې او هر ځای مقاومتونه شروع شول بل طرف ته هغه مجاهدین چې د قبرص د فتحې لپاره تللي وو له سخت مقاومت سره مخ شوي وو، هلته امیر معاویه (رضي الله عنه) د عثمان (رضي الله عنه) په امر یو بحري فوځ جوړ کړ چې په اسلام کې اولنی سمندري فوځ وو او عبد الله ابن قیس (رضي الله عنه) چې د سمندرونو ماهر وو د امیر معاویه (رضي الله عنه) لخوا مشر وټاکل شو او عبد الله ابن عامر التميمي (رضي الله عنه) سپه سالار کړو هغه پنځه سوه جنگي بیړۍ تیارې کړې او په سمندر کې یې د قبرص په طرف روانې کړې، دې غزا ته ذات السواري وایي ځکه چې دغه ټولې کشتۍ له خلکو ډکې وې نو چې کله د سمندر منځ ته ورسیدل نو هلته د روم عسکرو هم د دوی مخنیوي ته اته سوه بیړۍ راستولې وې او دوی یو بل سره مخامخ شول.

مسلمانانو ورباندي غشي ویشتل شروع کړل؛ خو غشي هغوی ته و نه رسيدل نو عبداللہ ابن قيس (رضي الله عنه) مجاہدينو ته امر وکړ، چې د الله په توکل خپلې کشتۍ بالکل د روم د فوځ کشتيو ته ورسوي، چې لاس په لاس جنگ ورسره وکړو.

همغه وو چې مسلمان فوځ خپلې کشتۍ د هغوي له کشتيو سره نژدې کړې او په يوبل يې د غشو ویشتل شروع کړل.

چې اخر کې د روم فوځ هغه کشتۍ چې د مسلمانانو کشتيو سره يې تړلې نوې وتښتولې او پاتې کشتۍ مجاہدينو غنيمت کړې او له سمندر تير شول او قبرص يې فتحه کړ.

د قبرص د فتحې وروسته د مجاہدينو مخه د ايران مجوسيانو طرفته شوه او سليمان الباهلي (رضي الله عنه) د ايران لپاره سپه سالار غوره شو چې لږ وخت کې يې ايران مکمل فتحه کړ بل طرفته افريقايي هيوادونه لکه تونس و غيره هم فتحه شول؛ خو عبداللہ ابن عامر (رضي الله عنه) تر ټولو زيات د عثمان (رضي الله عنه) شهادت او د خراسان د ټولې خاورې له لاسه وتلو زيات پريشانه کړی وو، نو فيصله يې وکړه چې اول به ترکيه فتحه کړي او بيا به د افغانستان شمال طرف ګاونډي هيوادونو او بيا به له هغه ځايه د ټولو ملکونو مشترکه فوځ جوړ کړي ځکه چې د افغانستان مختلفې برخې څو څو ځله فتحه شوې؛ خو مسلمانانو ونشو ساتلای، دا ځکه چې د افغانستان خلک ډير بهادر او مېړني وو.

له بلې خوا چې د اسيا زړه ورته ويل کېږي هم اسانه کار نه وو، ځکه چې له سمندر لري غرنی هيواد دی، لوی دښتې او صحراګانې لري لوړې ژورې لري، له دوی غير بل څوک دغه هيواد نه شي ساتلی او د اسيا د ټولو هيوادونو فتحې هم له دې هيواده ناشونې وي، نو مسلمانانو اول شمالي ګاونډي ملکونه فتحه کړل او بيا يې د افغانستان د نيولو او فتحه کولو پروګرام جوړ کړ.

خو د افغانستان خلک هم ناخبره نه وو او د مسلمانانو بې ساري فتوحاتو ورخطاکړي وو او څو ځله په افغانستان حملې او دواړو طرفونو ته تلفاتو يې هم ذهن کې وو نو قومي مشرانو د خپلو عناناتو مطابق يوه لويه جرګه راوغوښته او مشوره يې وکړه چې يوقوي وفد مسلمانانو ته وروليږي، چې هغوی سره خبرې وکړي او د يو داسې جنگ چې هېڅ سرحد نلري، نو له پوهه کسانو يې يې وفد چې د رواياتو مطابق پنځه کسان وو، عبداللہ عامر (رضي الله عنه) اخنف بن قيس (رضي الله عنه) او سليمان الحارثي (رضي الله عنه) ته وروليږي.

عبداللہ بن عامر (رضي الله عنه) چې يو تکړه، پوه او عالم شخصيت وو دغه وفد سره ډيره نرمه لهجه، ښه اخلاق او نبوي اصولو باندې برابره معامله وکړه، دوی يې د مجوسي او زردشتي دين نه اسلام ته راوبلل او توحيد يې ورته وړاندې کړو، چې د دغه وفد ټول مشران په خپله خوښه قانع شول چې دغه د اسلام دين برحق دی، دوی د دين د زده کړې لپاره څو ورځې تيرې کړې او بيرته واپس راستانه شول.

او بيا يې د ټول افغانستان نه مشران راجمع کړل او د مسلمانانو د دين خوبي او ښېګڼې يې ورته بيان کړې د هغوی اخلاق او اعمالو په باره کې يې ورته معلومات ورکړل؛ خو دې مشرانو يو ځل بياتري وغوښتل چې تاسې بيا لار شئ او ورته ووايې چې موږ ته څو عالمان راوېږئ چې هغوی دغه

نبي ليدلى وي ترڅو چې زموږ يقين پوخ شي هغوى دوهم ځل مسلمانانو ته ورغلل او هغوى يو څو صحابه كرام ورسره راوېږل چې د هغوى د څو ورځو دعوت په برکت د افغانستان ټول وگړي چې چا په زوره نه شو مسلمان كولاى په خپله خوښه مسلمانان شول له دې وروسته عبدالله بن عامر (رضي الله عنه) په خپله خوښه افغانستان ته راغى او د دغه ځاى د خلكو ايمانداري، بهادري، غيرت او ميله پالنې زيات خوشحال كړ او له دې ځايه بيرته تگ يې خوښ نه شو، تردې چې د يو روايت مطابق جوزجان كې وفات او همدلته خاورو ته وسپارل شو.

په همدې طريقه هغه افغانستان چې په زرگونو فوځ او عسكرو چا تسليم نكړاى شو په خپله خوښه يې اسلام قبول كړ.

چې د ډيرو هغه صحابه كرامو وړاندوينه رښتيا شوه چې د افغانستان خلك په اسانه نه شي مسلمانيدلاى خو كه يو ځل مسلمانان شول ترقيامته به يې څوك له دين و نه گرځوي!

* مأخوذ من موسوعة فتح دولة افغانستان الاسلامية، البداية والنهاية، مسند امام احمد:

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library